

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ ΛΓ'

ΙΩΑΝ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ — ΤΗΛ. 72.18.308

15 ΙΟΥΝΙΟΥ 1984

ΑΡΙΘ. 12

== ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ==

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ἡ ἥρωϊκὴ δράση τοῦ Ἀπ. Παύλου. — Μητροπ. Πατρῶν Νικοδήμου, Ἀκάθιστος Ὑμνος. — Ἰωάννου Φουντούλη, Καθηγητοῦ Παν/μίου Θεσσαλονίκης, Ἀπαντήσεις σὲ λειτουργικὲς, κανονικὲς καὶ ἄλλες ἀπορίες. — Ἀρχιμ. Νικολάου Ι. Πρωτοπαπᾶ, Ὅσιαι κές μορφές τοῦ Κεχροβουνίου. — Ἐπίκαιρα. — Ἀλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου, Λέκτορας Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, Γιὰ μιὰ ἱστορία ἀγάτης. — π. Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου, Οἱ «νέες αἰρέσεις» στὴν Εὐρωβουλή. — Βασ. Μουστακῆ, Οἱ ἄθλοι τοῦ Σαμφών. — Τζ. Π., Ἐνα συμβολικὸ θαῦμα. — Τὸ βιβλίο. — Εὐαγγέλου Π. Λέκκου, Εἰδήσεις ποῦ ἐνδιαφέρουν τοὺς Ἐφημερίους. — Νέοι συνταξιούχοι τοῦ TAKE.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ
ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Ἀθῆναι, Ἰακίου 1 — Τηλ.
72.10.734 ● Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Ἰωάννης
Μιχαήλ, Ἀναστασάκη 3,
Ζωγράφου. Τηλ. 77.87.978.

Η ΗΡΩΪΚΗ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΑΠ. ΠΑΥΛΟΥ

Σὲ πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος ὁ μήνας Ἰούνιος ἐπισημαίνεται μὲ ἐκδηλώσεις πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, τοῦ ὁποῦ ἡ ζωὴ συνοψίζεται σὺν λόγοις τοῦ «Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί με Χριστῷ» (Φιλιπ. δ', 13).

Ὁ Παῦλος, κατὰ τὸν Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο, κατέστη ὁ τῆς οἰκουμένης διδάσκαλος, ὁ γῆν καὶ θάλατταν καθάπερ ὑπόπερος (περωτὸς) περιδραμών, τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς, ὁ νυμφαγωγὸς τοῦ Χριστοῦ, ὁ τῆς Ἐκκλησίας φητιουργός, ὁ σοφὸς ἀρχιεπίσκοπος, ὁ κήρυξ, ὁ δρομεύς, ὁ ἀγωνιστής, ὁ στρατιώτης, ὁ παιδαγωγός, ὁ πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης ὑπομνήματα τῆς οἰκείας ἀρετῆς καταλιπών...» (Migne Ἐ.Π. 48, 772). Ὁ Παῦλος ἦταν «ἡ οὐρανομήκης ἐκείνη ψυχὴ, ὁ τῶν ἐθνῶν διδάσκαλος, ἡ γλῶττα τῆς οἰκουμένης... ἡ μερίμνα πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν» (Migne Ἐ.Π. 53, 97). Ἀληθινὰ ὁ Παῦλος ἔγινε «σκεῦος ἐκλογῆς... τοῦ βασιάσαι τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ ἐνώπιον ἐθνῶν τε καὶ βασιλέων υἱῶν τε Ἰσραὴλ» (Πράξ. θ', 5). Ὡς σύνθημά του εἶχε τὸ «Τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός» (Κολ. γ', 11). Στὶς Ἐκκλησίες, τὶς ὁποῖες ἴδρυσεν ὁ Παῦλος «ὡς σοφὸς ἀρχιεπίσκοπος θεμέλιον τέθεικε... Θεμέλιον δὲ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι, παρὰ τὸν κείμενον, ὅς ἐστιν Ἰησοῦς Χριστός» (Α' Κορ. γ', 10,11).

Ὁ Ἀπ. Παῦλος ὑπῆρξε καὶ ὁ κατ' ἐξοχὴν ἀπόστολος τῆς Ἑλλάδος, ὁ ὁποῖος, κατὰ τὴν διατύπωση τοῦ ἀειμνήστου Γρηγορίου Παταμιαχά, «διὰ τῆς διδασκαλίας του ἐνεκέντησε τὴν χριστιανικὴν ἀλήθειαν εἰς τὴν ἑλληνικὴν καλλιέλιον» (περ. Ἐκκλησία, ἔτος 1950, σ. 210).

Ὅλα αὐτὰ ἐπιτεύχθηκαν πρὸ πάντων μὲ τὴν «χριστιανικὴ Ὀδύσεια» τῶν πολυμόχθων ὁδοποριῶν του. Γιὰ τὶς ὁδοιπορίες αὐτὲς γράφει ὁ ἴδιος: «Ἐν κόποις περισσιτέρως, ἐν φυλακαῖς περισσιτέρως, ἐν πληγαῖς ὑπερβαλλόντως, ἐν θανάτοις πολλάκις. Ὑπὸ Ἰουδαίων πενήκτις τεσσαράκοντα παρὰ μίαν ἔλαβον, τρις ἐρραβδίσθη, ἅπαξ ἐλιθάσθη, τρις ἐνανάγησα, νυχθημερόν ἐν τῷ θυτῷ πεποίηκα ὁδοιπορίας πολλάκις, κινδύνους ποταμῶν, κινδύνους ληστῶν, κινδύνους ἐκ γένους (= ἐκ τοῦ Ἰουδαικοῦ γένους), κινδύνους ἐξ ἐθνῶν (= ἐκ τῶν ἐθνικῶν), κινδύνους ἐν πόλει, κινδύνους ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνους ἐν θαλάσῃ, κινδύνους ἐν ψευδαδέλοις, κόπω καὶ μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψει, ἐν νηστειαῖς πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι» (Β' Κορ. ια', 23-27).

Ἄρα γε ὅσοι ἐργαζόμεστε μέσα σὶν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου ἔχομε νὰ δεῖξωμε παρόμοιο «μόχθο καὶ κόπο»;

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ*

(Β' ΣΤΑΣΙΣ)

13. Η ΟΥΡΑΝΙΑ ΤΡΟΦΗ

(Χαίρε τροφή, τοῦ μάννα διάδοχε).

1. Ὅταν οἱ Ἰσραηλίται ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον καὶ περιεπλανῶντο εἰς τὴν ἔρημον, ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ Θεοῦ δι' ἔλλειψιν τροφῆς. Ὁ Θεὸς τότε ἔστειλεν εἰς αὐτοὺς μίαν οὐρανίαν τροφήν, ποὺ οἱ ἴδιοι τὴν ὠνόμασαν «μ ἄ γ ν α» (Ἐξοδ. 13 κ.ε.). Ὁ Μωϋσῆς δὲ εἶπεν εἰς τὸν Ἀαρών, νὰ γεμίση μὲ «μάννα» ἓνα δοχεῖον —μίαν χρυσῆν στάμιναν— καὶ νὰ ἐναποθέσῃ αὐτὴν μέσα εἰς τὴν Κιβωτὸν τῆς Διαθήκης ποὺ ἦτο τοποθετημένη ἐντὸς τῆς Σκηπῆς τοῦ μαρτυρίου (αὐτ. 33-34), ὥστε νὰ ἐνθυμίξῃ διαρκῶς εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας τὸ θαῦμα αὐτὸ τοῦ Θεοῦ.

Ἡ στάμνος αὐτὴ προετύπωνε τὴν Παναγίαν Θεοτόκον καὶ διὰ τοῦτο ψάλλομεν πρὸς Αὐτήν «χ α ἱ ρ ε λυχνία καὶ σ τ ἄ μ ν ε μ ἄ γ ν α φ ἑ ρ ο υ σ α». Ἡ Παναγία ἔφερεν ἐντὸς Αὐτῆς τὸν «Ἄρτον τῆς ζωῆς» (Ἰωάν. στ' 35), τὸν Κύριον Ἰησοῦν. Αὐτὸς εἶναι διὰ τοὺς πιστοὺς, τὸν νέον Ἰσραήλ, «τ ρ ο φ ῆ» πραγματικὴ, ποὺ ἔγινε «τ ο ὕ μ ἄ γ ν α δ ι ἄ δ ο χ ο ς», καὶ ἰδὴ ἀσυγκρίτως ἀνωτέρα τοῦ παλαιοῦ ἐκείνου «μάννα».

Τὸ εἶπεν ὁ Ἰδιος «ἀμήν ἀμήν λέγω ὑμῖν, οὗ Μωϋσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ [δηλ. τὸ «μάννα»], ἀλλ' ὁ Πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν... Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς» (Ἰω. στ' 32,35).

Ἐν ὄψει δὲ αὐτῆς τῆς σχέσεως τοῦ «μάννα» ἐκείνου πρὸς τὸν «Ἄρτον τῆς ζωῆς», τὸν Χριστόν, καὶ τῆς «στάμνου» ἐκείνης πρὸς τὴν Παναγίαν, ὁ ὑμνοδὸς τοῦ Ἀκαθίστου Ὑμνου προσαγορεύει: Αὐτὴν διὰ τοῦ «χ α ἱ ρ ε λυχνία, τ ο ὕ μ ἄ γ ν α δ ι ἄ δ ο χ ο ς».

2. Ἐχει ἰδιαιτέραν ἐπικαιρότητα ὁ χαιρετισμὸς αὐτὸς, ἀκουόμενος ἐντὸς τῆς Μεγ. Τεσσαρακοστῆς. Κατ' αὐτὴν ἡ Ἐκκλησία καλεῖ τοὺς πιστοὺς, νὰ γίνωνται συγχρότερα καὶ ἀξιώτερα κοινωνοὶ αὐτῆς τῆς οὐρανίας «τ ρ ο φ ῆ ς», ποὺ εἶναι «τ ο ὕ μ ἄ γ ν α δ ι ἄ δ ο χ ο ς», δηλ. τῆς θείας Κοινωνίας τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ.

Εἶναι «τροφὴ» τῆς ψυχῆς ἡ Θεία Εὐχαριστία. Ὡς

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πατρῶν
κ. ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ

τροφὴν ἀκριβῶς τὴν ἐξαγγέλλει: Αὐτὸς ὁ Χριστὸς, λέγων «ὁ τ ρ ῶ γ ω ν μου τὴν σάρκα...» καὶ «λάβετε, φ ἄ γ ε τ ε: τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου...». Τροφή δὲ ἀπαραίτητος διὰ τὴν ζωὴν τῆς ψυχῆς καὶ διὰ τὴν σωτηρίαν ἡμῶν. Διότι εἶπε πάλιν ὁ Κύριος «ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς» (Ἰω. στ' 53).

Ἡ σωτηρία καὶ ἡ αἰώνιος ζωὴ τοῦ πιστοῦ συνδέεται ἀπολύτως μὲ τὴν Θείαν Κοινωνίαν. «Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ» (αὐτ. 54), προσέθεσεν ἐν συνεχείᾳ, ἀφοῦ προηγουμένως εἶχεν εἶπει ρητῶς ὁ Κύριος:

«Οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἀπέθανον...

Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς: ἔάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου, ζήσεται: εἰς τὸν αἰῶνα.

καὶ ὁ ἄρτος δὲ ἐν ἐγὼ δώσω, ἡ σὰρξ μου ἐστίν, ἢ ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς» (αὐτ. 49,51).

3. Ὅλα τὰ ἄλλα λατρευτικὰ καὶ ἠθικὰ στοιχεῖα τῆς ζωῆς τοῦ πιστοῦ δὲν ἐξασφαλίζουν τὴν αἰώνιον ζωὴν ἄνευ τῆς Θείας Κοινωνίας. Διότι: α) μόνον «τὸ αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ... καθαρίζει: ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας» (Α' Ἰω. α' 7). β) Μὲ τὴν κοινωνίαν τοῦ ἁγίου Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ μεταγγίζεται εἰς ἡμᾶς ἡ ἐκ τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς Ἀναστάσεως Αὐτοῦ σωτήριος χάρις. Εἰς τὸ σταυρικὸν Πάθος τοῦ Κυρίου προδήλως ἀναφέρονται αἱ περὶ τῆς κοινωνίας τοῦ Σώματος καὶ Αἵματος Του χαρακτηριστικαὶ φράσεις Του: «λάβετε, φάγετε... τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κ λ ῶ μ ε ν ο ν... Πίετε... τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐ κ χ υ ν ὀ μ ε ν ο ν, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν». Καὶ γ) Μὲ τὴν Θ. Εὐχαριστίαν γίνεται ἡ ἐνωσιμότης καὶ συσσωμάτωσις μας μὲ τὸν Χριστόν, Ὅστις εἶναι: ἡ κεφαλὴ τοῦ μυστικοῦ σώματος —τῆς Ἐκκλησίας Του— καὶ γινόμεθα οὕτως ἀδιάσπαστα μέλη Του, συνανιστάμενα μετ' Αὐτοῦ καὶ συνανυψούμενα εἰς τὴν βασιλείαν Του.

Τὴν μεγάλην αὐτὴν ἀλήθειαν τῆς λυτρώσεως καὶ σωτηρίας μας διὰ τοῦ Χριστοῦ ἄς ἐπισφραγίσουν οἱ θεο-

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 132 τοῦ ὑπ' ἀρ. 11 τεύχους

πνευστοι λόγοι του Ἀποστ. Παύλου, ὁ ὁποῖος ἔγραφε πρὸς τοὺς Ἐφεσίουσ' (β' 4-6).

«Ὁ Θεός, πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ, ἦν ἡγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι συνεζωοποίησε τῷ Χριστῷ — χάριτί ἐστε σεσωσμένοι — καὶ συνηγήρει καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ». Ἀμήν.

(Γ' ΣΤΑΣΙΣ)

14. Η ΥΠΕΡΦΥΓΗΣ ΤΡΟΦΗ

«Χαῖρε, δένδρον ἀγλαόκαρπον, ἐξ οὗ τρέφονται πιστοί».

Κατάμεστος ἦτο ὁ κήπος τῆς Ἐδέμ, ὁ Παράδεισος, ἀπὸ ὄραιότατα δένδρα. Μεταξὺ αὐτῶν ἐξεχώριζαν δύο. Τὸ δένδρον τῆς ζωῆς, εἰς τὸ μέσον τοῦ Παραδείσου καὶ τὸ δένδρον τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ.

Ἀπὸ τὸν καρπὸν τοῦ δένδρου τῆς ζωῆς θὰ ἐλάμβανον οἱ ἄνθρωποι, ὡς μόνιμον καὶ ἀναφαίρετον ἀγαθόν, τὴν ἀθανασία. Ἀντιθέτως, τοῦ ἄλλου δένδρου, τῆς γνώσεως τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ, ὁ καρπὸς ἦτο ἀπηγορευμένος· «ἢ δ' ἂν ἡμέρα φάγητε ἀπ' αὐτοῦ, θανάτῳ ἀποθανεῖσθε», εἶπε πρὸς αὐτοὺς ὁ Θεός (Γεν. β' 17).

Ἐφαγον ἐν τούτοις οἱ πρωτόπλαστοι ἐξ αὐτοῦ. Καὶ ὑπέστησαν τὰς συνεπείας τῆς παραβάσεως τῆς ἐντολῆς τοῦ Θεοῦ. Ἐξεδιήθησαν ἀπὸ τὸν Παράδεισον καὶ ἀπεκλείσθη δι' αὐτοὺς ἡ δυνατότης νὰ πλησιάσουν τὸ δένδρον τῆς ζωῆς καὶ νὰ ἀποκτήσουν τὴν ἀθανασία. «Καὶ εἶπεν ὁ Θεός... μήποτε (ὁ Ἀδάμ) ἐκτείνῃ τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ λάθῃ ἀπὸ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς καὶ φάγη καὶ ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα... Καὶ ἔταξε τὰ χερουδεῖμ καὶ τὴν φλογίνην ρομφαίαν τὴν στρεφόμενην φυλάσσειν τὴν ὁδὸν τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς» (Γεν. γ' 22,24). Ἐξόριστος πλέον ὁ ἄνθρωπος ἐκ τοῦ Παραδείσου. Καὶ θνητός.

Ἦλθεν ὁμοῦς ὁ καιρὸς τῆς χάριτος. Καὶ ἔνα ἄλλο «δένδρον ἀγλαόκαρπον, ἐξ οὗ τρέφονται πιστοί» ἐφάνη εἰς τὸν κόσμον. Ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος. Ὁ εὐλογημένος καρπὸς τῆς κοιλίας τῆς εἶναι· «ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς» (Ἰω. στ' 48), ἐκ τοῦ ὁποίου τρέφονται οἱ πιστοί, καθὼς θὰ ἀναπτύξωμεν.

* * *

1. Ὁμιλοῦσε κάποτε ὁ Κύριος εἰς τὴν Καπερναοὺμ καὶ ἔλεγε σχετικῶς· «ἐγὼ εἰμὶ ὁ ἄρτος ὁ ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς· ἐάν τις φάγη ἐκ τοῦ ἄρτου τοῦ οὐτοῦ, ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα». Ἐξεπλάγησαν οἱ ἀκούσαντες τὸν πρωτόκουστον αὐτὸν λόγον. Ἄλλ' ὁ Κύριος συνέχισε, διὰ νὰ εἴπῃ εἰς αὐτοὺς, ὅτι οἱ πρόγονοί των ποὺ ἐγεύθησαν εἰς τὴν ἔρημον τὸ «μίαννα» ἐξ οὐρανοῦ, ἐν τέλει ἀπέθανον. Τώρα ὁμοῦς — προσέθεσεν — Ἐγὼ θὰ σᾶς δώσω τὸν ἄρτον τῆς ἀθανασίας· καὶ

ὁ ἄρτος, ὃν ἐγὼ δώσω, ἡ σὰρξ μου ἐστίν, ἢν ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς». Ἡ ἔκπληξις τῶν ἀκροατῶν τότε ἔγινε δυσφορία. Ἦρχισαν νὰ λέγουν μεταξὺ τῶν ποῖος μπορεῖ νὰ τὸν ἀκούῃ, νὰ λέγῃ ὅτι θὰ μᾶς δώσῃ νὰ φάγωμεν τὴν σὰρκα του;! Καὶ ἔφρουσαν ὁ ἕνας μετὰ τὸν ἄλλον· γεγονόςς πρωτοφανές, διότι συνήθως, ὅταν ὠμιλοῦσεν, ἐκρέμοντο ἀπὸ τὰ χεῖλη Του.

Ἀπῆλθονε κατόπιν τὸν λόγον πρὸς τοὺς δώδεκα μαθητάς Του καὶ τοὺς εἶπε· «μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν;» Μήπως καὶ σεῖς θέλετε νὰ φύγετε; Καὶ ἀπήντησεν ὁ Πέτρος ἐξ ὀνόματος ὄλων· «Κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις» (Ἰω. στ' 49-51, 60, 67-68).

Τὸ γεγονός αὐτὸ ποὺ συνέβη εἰς τὴν Καπερναοὺμ μαρτυρεῖ πόσον ἐπιμένει ὁ Κύριος εἰς τὴν ἀναγκαιότητα νὰ μεταλαμβάνωμεν τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα Του, διὰ τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Εἶπε ρητῶς· «ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σὰρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίνητε αὐτοῦ τὸ αἷμα, οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς» (Ἰω. στ' 53). Εἶναι ὁρος ἀπαραίτητος. Ἄν δὲν μετέχετε τῆς Θείας Κοινωνίας, καμμίᾳ ἄλλῃ θρησκευτικῇ ἐκδήλωσις δὲν ἀποκτᾶ ἄξιαν. Ὅσοι μένου μακρὰν τῆς Τραπεζῆς τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ δὲν ἐξασφαλίζουν τὴν αἰώνιον ζωὴν καὶ σωτηρίαν.

2. Ὅπως ὁ σωματικὸς ὀργανισμὸς δὲν μπορεῖ νὰ ζήσῃ, ἂν δὲν τρέφετα· καὶ ὅπως ἡ στέρησις τῆς τροφῆς ἔχει δυσάρεστα ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς υγείας τοῦ σώματος, ἔτσι καὶ ἡ ψυχὴ δὲν μπορεῖ νὰ μένῃ χωρὶς τὴν τροφήν τῆς. Ἡ ἀναντικατάστατος δὲ τροφή τῆς ψυχῆς εἶναι ἡ Θεία Κοινωνία. Αὕτη συντηρεῖ καὶ προάγει τὴν πνευματικὴν μας ὑπόστασιν.

Ὁ χριστιανὸς εἶναι ἀνάγκη νὰ προάγεται καὶ νὰ βελτιώνεται συνεχῶς. Καὶ ἡ Θεία Εὐχαριστία προσφέρεται ἀκριβῶς ὡς τὸ μέσον ἐκεῖνο ποὺ προάγει καὶ κατάρτιζει τὸν ἄνθρωπον.

Ὑπεράνω τῆς προσευχῆς ὑπεράνω τῆς θείας λατρείας ὑπεράνω τῆς ἐποικοδομητικῆς μελέτης ὑπεράνω καὶ αὐτῆς τῆς φιλοτίμου καὶ ἀγωνιστικῆς προσπάθειας καὶ τῶν καλῶν ἔργων τοῦ χριστιανοῦ, προέχει ἡ τακτικὴ Κοινωνία τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων. Χωρὶς τοῦ Δείπνου τοῦ Μυστικοῦ μένει ἀτροφανὸς ὁ χριστιανός. Καὶ εἶναι ἀνίσχυρος ὁ χριστιανὸς ἀγωνιστὴς ποὺ ἀγωνίζεται τὸν καλὸν ἀγῶνα, ὅταν δὲν προχωρῇ ἐνωμῆως μετὰ τὸν Χριστόν. Ἐνῶ, ὅταν αἰσθάνεται νὰ κυκλοφορῇ εἰς τὰς φλέδας τοῦ τὸ Αἷμα τοῦ Κυρίου, γίνεται δυνατός. Διαθέτει τόνωσιν ἰσχυράν. Τὴν τόνωσιν τῆς θείας χάριτος. Φέρει ἐντὸς τοῦ τὸ αἷμα τοῦ Βασιλέως τῶν βασιλευόντων. Εἶναι λοιπὸν πρίγκηψ τοῦ οὐρανοῦ Βασιλέως. Καὶ ὅσον περισσότερο συνεδηγοῦται ὅτι ὑφώνεται εἰς θέσιν ὑπεροχικῆν, τόσον ἐνισχύεται τὸ φρόνημα καὶ ἡ διάθεσις αὐτοῦ νὰ σταθῇ εἰς τὸ ἥθικόν αὐτοῦ ὄψος, ὡς ἄξιος τῆς κλήσεως καὶ τῆς τιμῆς, καὶ νὰ μὴ ἐκπέσῃ ἀπὸ τὴν ἀνωτερότητα τῆς χριστιανικῆς αὐτῆς περιωπῆς. Καὶ αἰσθάνεται ὅτι μπορεῖ. Διότι ἀντλεῖ δύναμιν ἀπὸ τὸν Χριστόν

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ εἰς τὴν σελίδα 156)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ, ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΑΠΟΡΙΕΣ

Του κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΦΟΥΝΤΟΥΛΗ
Καθηγητοῦ Παν/μίου Θεσσαλονίκης

423. Ποιά σχέσι ἔχουν οἱ περικοπές τῶν εὐαγγελίων τῶν Κυριακῶν τοῦ Λουκᾶ μετὰ τὰ Χριστούγεννα καὶ οἱ περικοπές τῶν Κυριακῶν τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς μετὰ τὸ Πάσχα; (Ἐρώτησις Αἰδεσιμ. π. Ν. Στασινοπούλου).

1. Οἱ περικοπές τῶν εὐαγγελίων τῶν Κυριακῶν τοῦ Λουκᾶ δὲν ἔχουν ἐπιλεγῆ μετὰ κριτήριον τὴν ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων, στὴν προεόρτιο περίοδο τῶν ὁποίων ἐμπίπτουν ἀρκετὲς ἀπὸ αὐτές. Τότε ποὺ παγιώθηκε τὸ σύστημα τῶν περικοπῶν δὲν εἶχε ἀκόμα διαμορφωθῆ ἡ προεόρτιος περίοδος τῶν σαράντα ἡμερῶν πρὸ τῶν Χριστουγέννων, κατὰ μίμησιν τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, μετὰ τὴν νηστεία καὶ τὰ προεόρτια τροπάρια καὶ τὶς πυκνὲς μνήμες τῶν προφητῶν. Ἄν ὑπῆρχε, ἡ ἐπιλογή τῶν περικοπῶν εἶναι πολὺ πιθανὸν ὅτι θὰ ἐπηρεαζόταν ἀπὸ αὐτή. Ἡ ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων, ὅπως καὶ τῶν Θεοφανείων καὶ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, εἶχε ὡς ἀρχικὸ λειτουργικὸ πλαίσιο δύο μόνο Κυριακῆς, μιὰ προεόρτιο καὶ μιὰ μεθεόρτιο, τὶς σημερινὲς Κυριακῆς «πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως» καὶ «μετὰ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν». Οἱ εὐαγγελικὲς περικοπές τῶν δύο αὐτῶν Κυριακῶν ἀπὸ τὴν μετὰ τὴν νηστεία καὶ τὴν ἡμέρας τῆς ἑορτῆς (ὄρθρου καὶ θείας λειτουργίας) εἶναι ἀξιοσημείωτο ὅτι εἶναι παρμένες καὶ οἱ τέσσαρες ἀπὸ τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιο (α' 1-25, α' 18-25, β' 1-20 καὶ β' 13-23) καὶ ἐξαντλοῦν τὸ ἱστορικὸ θέμα τῶν Χριστουγέννων ἀπὸ τὴ γενεαλογία τοῦ Χριστοῦ μέχρι καὶ τὴν ἐπιστροφή τῆς ἁγίας οἰκογενείας στὴ Ναζαρέτ. Ἀποτελεῖ δηλαδὴ μιὰ συμπαγῆ ομάδα ἑορταστικῶν ἀναγνωσμάτων, ποὺ παρεμβάλλεται στὸ λειτουργικὸ ἔτος καὶ διακόπτει τὴ σειρά τῶν ἀναγνωσμάτων τῶν Κυριακῶν τοῦ Λουκᾶ.

Κατὰ τὸν Ι' αἰῶνα τὸ ἑορτολογικὸ θέμα τῆς Κυριακῆς πρὸ τῆς Χριστοῦ Γεννήσεως, ποὺ ἦταν ἡ μνήμη τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ (γι' αὐτὸ καὶ λεγόταν «Κυριακὴ τῶν ἁγίων Πατέρων»), καθὼς καὶ ἡ μνήμη «τῶν ἁγίων τριῶν πατέρων Ἀνανία, Ἀζαρία, Μισαὴλ καὶ Δανιὴλ τοῦ προφήτου» (ἐκ μεταθέσεως ἀπὸ τὴν 17 Δεκεμβρίου), μοιράζεται καὶ σὲ μιὰ ἄλλη ἀκόμη προεόρτιο Κυριακῆ, τὴ σημερινὴ Κυριακὴ τῶν Προπατόρων. Τότε ἔγινε ἀπόπειρα νὰ εἰσαχθῆ καὶ στὴν Κυριακὴ αὐτὴ εὐαγγελικὴ περικοπὴ ἀπὸ τὸ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιο (Ματθ. η' 5-13, παραβολὴ τοῦ μεγάλου δείπνου) κατὰ μίμησιν τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων καὶ τῶν δύο Κυριακῶν πρὸ καὶ μετὰ τὴν ἑορτὴ. Ἡ περικοπὴ αὐτὴ κάνει λόγο γιὰ τοὺς προπάτορες Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ (Ματθ. η' 11). Συντηρητικώτερα ὅμως Τυπικὰ προέβλεπαν τὴν ἀνάγνωσι τοῦ «ἐνόρδινου» εὐαγγελίου τοῦ Λουκᾶ, δηλαδὴ τῆς περικοπῆς τῆς Κυριακῆς τῆς σειράς, χωρὶς

διάκρισι. Ἡ νεωτέρα τάξις διαμορφώθηκε ἀπὸ συνδυασμὸ τῶν ἀνωτέρω δύο: Ἐμεινε μὲν ἡ σειρά τοῦ Λουκᾶ, ἀλλὰ ἔρχεται ἐκ μεταθέσεως ἡ περικοπὴ τῆς ΙΑ' Κυριακῆς νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν «ἐνόρδινον». Ἡ περικοπὴ τῆς ΙΑ' Λουκᾶ εἶναι παράλληλη πρὸς τὴν Ματθ. η' 5-13, δὲν ἀναφέρει ὅμως τὸ ὄνομα τῶν προπατόρων Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ.

Σὲ κάπως μεταγενεστέρα ἐποχὴ κατὰ τὸ ἴδιο σύστημα ἐντάχθηκε στὴν προεόρτιο περίοδο τῶν Χριστουγέννων καὶ ἡ Κυριακὴ πρὸ τῆς Κυριακῆς τῶν Προπατόρων. Κατ' αὐτὴ διαβάζεται, πάλι ἐκ μεταθέσεως, τὸ εὐαγγέλιο τῆς Ι' Λουκᾶ, ποὺ ἀναφέρεται στὴ θεραπεία τῆς συγκυπτούσης, γιὰ τὸ λόγο ὅτι χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὸν Κύριο κόρη τοῦ Ἀβραάμ («θυγατέρα Ἀβραάμ οὖσαν» Λουκ. ιγ' 16).

Ὅταν ὁ Δεκέμβριος ἔχει πέντε Κυριακῆς, κατὰ τὴν πρώτη Κυριακὴ τοῦ μηνὸς διαβάζεται, πάλι ἐκ μεταθέσεως τὸ εὐαγγέλιο τῆς ΙΔ' Κυριακῆς τοῦ Λουκᾶ (ιη' 35-43, θεραπεία τοῦ τυφλοῦ τῆς Ἰεριχοῦς), προφανῶς γιὰ τὸ διπλὸ χαρακτηρισμὸ τοῦ Κυρίου ἀπὸ τὸν τυφλὸ ὡς υἱὸ τοῦ Δαβὶδ.

Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο, μετὰ τὸ σύστημα τῆς μεταθέσεως, χωρὶς γενικὰ νὰ διασαλευθῆ ἡ περίοδος τοῦ Λουκᾶ, ὅλες οἱ Κυριακῆς τοῦ Δεκεμβρίου προσαρμύζονται στὴν προεόρτιο περίοδο τῶν Χριστουγέννων, ἀφοῦ οἱ εὐαγγελικὲς τους περικοπές ἀναφέρουν, ἔστω καὶ περιστασιακὰ τὰ ὄνομα τῶν προπατόρων τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Δαβὶδ, τοῦ Ἀβραάμ καὶ τῶν ἄλλων πατριαρχῶν καὶ ἀνδρῶν τῆς Παλαιᾶ Διαθήκης, στοὺς ὁποίους εἶναι ἀφιερωμένη ἡ πρὸ τῶν Χριστουγέννων περίοδος καὶ ἰδιαίτερα ὁ Δεκέμβριος μήνας. Εἶναι ἴσως πολὺ λίγο αὐτὸ, ἀλλὰ ἡ πράξις τῆς Ἐκκλησίας προτίμησε τὴ λύση αὐτὴ ἀπὸ τοῦ νὰ κἀνη εὐκρίτερες ἀλλαγές στὸ προϋφιστάμενο σύστημα τῶν περικοπῶν, εἰσάγοντας προεόρτιες καὶ καταλληλότερες περικοπές ἀπὸ ἄλλους εὐαγγελιστές.

Στὸ ὅλο πρόβλημα τῶν μεταθέσεων τῶν Κυριακῶν τοῦ Λουκᾶ ἀναφέρεται ἡ ἀπάντησι στὴν ὑπ' ἀριθμ. 179 ἐρώτησι.

(Συνεχίζεται)

Παρακαλοῦνται ὅσοι ἀποστέλλουν ταχυδρομικὲς ἐπιταγές πρὸς τὰ περιοδικὰ «Θεολογία», «Ἐκκλησία» καὶ «Ἐφημέριος», νὰ σημειώνουν καὶ τὴν αἰτία τῆς ἀποστολῆς.

ΟΣΙΑΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ ΚΕΧΡΟΒΟΥΝΙΟΥ

Τοῦ Ἀρχιμ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ Ι. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑ
Ἱεροκήρυκος Ἱ. Ἱ. Εὐαγγελιστρίας Τήνου

Ἀπὸ τὰ γυναικεία Μοναστήρια τῆς πατρίδος μας, τὰ ὁποῖα στὴ ροὴ τῆς ἱστορίας των ἐκράτησαν ἄσβεστη τὴ φλόγα τῆς πνευματικῆς ζωῆς εἶναι καὶ τὸ Μοναστήρι τοῦ Κεχροβουνίου τῆς Τήνου, τὸ ἐπιλεγόμενον τῆς Κυρίας τῶν Ἀγγέλων. Εὐρίσκεται κτισμένο στὴν κορυφὴ τοῦ ὄρους καὶ παρουσιάζει τὴν ὄψη γησιωτικοῦ χωριοῦ. Εἰς τὸ μέσον διακρίνεται τὸ πανύψηλο καμπαναριὸ τοῦ Καθολικοῦ καὶ ὁ ναὸς τῆς ὁσίας Πελαγίας, τῆς Μοναχῆς ἐκείνης, ἡ ὁποία καταξιώθηκε νὰ λάβει ἀπὸ τὴν Θεοτόκο ἕν ὄραμα: τὸ μῆνυμα γιὰ τὴν εὕρεση τῆς ἀγίας εἰκόνας τοῦ Εὐαγγελισμοῦ (23 Ἰουλίου 1822).

Οἱ πρῶτες γραπτές μαρτυρίες γιὰ τὴ Μονὴ ἀναφέρονται στὴν ἐποχὴ τῶν Γκιζῶν (1207), (βλ. Κολλάρου Ἱ. Ἱ., Ἱερὰ Μονὴ Τήνου Κυρίας τῶν Ἀγγέλων, ἐκδόσεις Ρώσση, Γ' ἐκδ. 1972, σ. 11). Ἡ παράδοση ὅμως ἀνάγει τὴν ἵδρυσή της περὶ τὸ 1.000 μ.Χ. Τρεῖς ἀδελφές ποὺ κατοικοῦσαν στὸ ἀπέναντι τῆς Μονῆς χωριὸ «Τριπόταμος» εἶδαν στὸν ὕπνο τους μιὰ γυναῖκα, ἡ ὁποία τοὺς ὑπέδειξε νὰ κτίσουν τρία κελλιά στὴν κορυφὴ τοῦ Κεχροβουνίου καὶ νὰ μονάσουν. Τὸ ὄνειρο συνοδεύθηκε ἀπὸ ἐμφάνιση ἀγίου φωτός, τὸ ὁποῖον ἔβλεπαν κάθε βράδυ οἱ νεαρές κόρες στὸ σημεῖο ἐκεῖνο, ὅπου εἶχε ὑποδείξει: ἡ μυστηριώδης γυναῖκα. Ὅταν ἀνέβηκαν στὴν κορυφὴ ἀνεκάλυψαν ἐρείπια τριῶν Βυζαντινῶν ναϊδριῶν τιμωμένων εἰς τὸ ὄνομα τῶν ἁγίων Ταξιαρχῶν, τοῦ τιμίου Προδρόμου καὶ τῆς Παναγίας Τριάδος. Ἐκεῖ ἔκτισαν τὰ κελλιά τους καὶ ἐμόνασαν.

Μὲ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου καὶ ἄλλες προσετέθησαν στὶς πρῶτες μοναχῆς ὥσπου ἡ Μονὴ ἔλαβε τὴ σημερινή μορφή της καὶ ἀνεδείχθη τὸ μεγαλύτερο γυναικεῖο Μοναστήρι τῆς Ἑλλάδος, τὸ ὁποῖον διεδραμάτισε σπουδαῖο ρόλο στὴν πνευματικὴ ζωὴ τοῦ τόπου ἰδιαίτερος δὲ μὲ τὴν εὕρεση τῆς ἀγίας εἰκόνας τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἀπέβη γιὰ τοὺς πανἑλλήγους «τόπος ἀγιάσματος».

Δυστυχῶς δὲν ἔχουν περισωθεῖ πολλές γραπτές μαρτυρίες καὶ δὲν γνωρίζομε παρὰ μόνον ἐλάχιστα γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὴ δράση της. Ἐκτός ἀπὸ τὰ δύο Πατριαρχικά Μολυβδοδόβουλα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κυρίλλου τοῦ ΣΤ' (1749 καὶ 1755) καὶ διάφορα ἄλλα ἔγγραφα τοῦ 18ου καὶ 19ου αἰῶνος, δὲν ἔχομε πηγές ἀπὸ τίς ὁποῖες νὰ ἀντλήσωμε στοιχεῖα γιὰ τὴν ἱστορία τῆς Μονῆς. Ἀναφορὴς στὴν ὑπαρξή της συναντᾶμε σὲ διάφορα ἔγγραφα τῶν Ἑνετῶν καὶ σὲ ἄλλα Τηνιακὰ ἔγγραφα, καθὼς ἐπίσης καὶ σὲ διάφορα κείμενα τῶν Μοναχῶν τοῦ 18ου καὶ 19ου αἰῶνος εἰς τὰ ὁποῖα περιστασιακὰ γίνεται λόγος γιὰ τὴ Μονὴ καὶ χαρακτηρίζεται ὡς «ἀρχαιοτά-

τη» καὶ «πρὸ πολλῶν αἰῶνων ἱδρυθεῖσα» (βλ. Πρωτοπαπᾶ Νικολάου, Ἀρχιμ. Ἱστορικὰ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κεχροβουνίου Τήνου, ἐκδ. Ἱ. Μ. Κεχροβουνίου, Ἀθήναι: 1984, σ. 14 κ.ἐξ.).

Ἡ ζωντανὴ παράδοση ποὺ μεταδίδεται ἀπὸ Γερόντισσα σὲ ὑποτακτικὴ παρουσιάζει τὸ Μοναστήρι ὡς ἕνα πνευματικὸ γυμναστήριον μέσα στὸ ὁποῖο ἐνήθλησαν ἅγιες ἀγωνιστικὲς μορφές, οἱ ὁποῖες μὲ τὴν προσευχὴ, τὴν ἀσκήση καὶ τὴν πνευματικὴ ζωὴ ἐφθασαν σὲ ἐπίπεδα ἀγιασμοῦ μέχρι σημείου νὰ ἀναστρέφονται καθημερινῶς τὴν Θεοτόκο, νὰ συνομιλοῦν μὲ δόσιους καὶ ἀγγέλους καὶ νὰ ἐπιτελοῦν θαύματα παντοδαπά. Εἶναι κρίμα ποὺ δὲν δρέθηκε κανεὶς γιὰ πολλὰ χρόνια νὰ ἀποτυπώσῃ τίς ἐμπειρίες του ἀπὸ τὴ ζωὴ τῶν ἁγίων ἐκείνων μορφῶν ὅμοιες τῶν ὁποίων συναντᾶ κανεὶς μόνον στὰ παλαιὰ συναξάρια τῆς Ἐκκλησίας μας.

Μοναχῆς ἀσκήτριες, ἡσυχάστριες, ἐγκλειστες, μὲ ὅλα τὰ χαρίσματα τοῦ ἁγίου Πνεύματος, ἐφάμιλλες τῶν ἀσκητῶν τῆς Νιτροίας καὶ Θηβαΐδος συναντᾶ κανεὶς μέσα στὴ γυναικεία αὐτὴ μάνδρα τοῦ Κεχροβουνίου.

Εἶναι λοιπὸν χρήσιμο σήμερα πρὸ παντός, στὴν ἐποχὴ τῆς πνευματικῆς παρακμῆς καὶ ἀδιαφορίας νὰ ἀναφέρεται κανεὶς στὶς ἅγιες αὐτὲς μορφές καὶ ἂν εἶναι κοσμικὸς νὰ ἐνισχύεται στὴν πνευματικὴ ζωὴ, ἂν εἶναι Μοναχὸς νὰ συγκρίνῃ τὸν ἑαυτὸ του μαζί τους γιὰ νὰ διαπιστώνει, ὅτι ἀκόμη δὲν ἐπάτησε κἄν τὸ πόδι του στὸ δρόμο τῆς πραγματικῆς μοναχικῆς ζωῆς.

Μερικὲς σκόρπιες παραδόσεις ὅσες κατωρθώσαμε νὰ συλλέξωμε ἀπὸ τίς παλαιότερες Μοναχῆς τῆς Μονῆς θὰ ἐκθέσωμε στὶς γραμμὲς ποὺ ἀκολουθοῦν ὡς μικρὸ ἀφιέρωμα στὴ μεγάλη ὁσιακὴ μορφή τῆς ὁσίας Πελαγίας, ποὺ ἐφέτος συμπληρώνει 150 χρόνια ἀπὸ τὸ ἔτος τῆς πρὸς Κύριον ἐκδημίας της (28 Ἀπριλίου 1834). Οἱ διηγήσεις αὐτὲς ἀφοροῦν ὀρισμένους χαρισματικὲς Μοναχῆς ποὺ ἔζησαν στὸ Μοναστήρι κατὰ τίς δύο τελευταῖες ἐκατονταετίες καὶ ποὺ ἀποδεικνύουν ὅτι δὲν ἔπαυσε ἡ βραχῶδης αὐτὴ γῆ καὶ στὶς μέρες μας νὰ βλαστάνει «μυρίπνοα ἄνθη τοῦ Παραδείσου».

Ἡ μορφή ποὺ δεσπόζει στὸ Μοναστήρι εἶναι τῆς ὁσίας Πελαγίας Νεγρεπόντη, τῆς ἀπλῆς αὐτῆς Μοναχῆς, ποὺ ἀξιώθηκε τῆς Παναγοφάνειας (1822) καὶ τῆς μεγάλης κλήσεως νὰ γίνῃ ἡ εὐαγγελίστρια ἐνδὸς νέου

Ευαγγελισμού για το λαό του Θεού με την εύρεση της άγιας εικόνας της Θεομήτορος.

Η Λουκία Νεγρεπόντη, αυτό ήταν το κοσμικό όνομά της, κόρη του εύλαδους Ιερέως Νικηφόρου Νεγρεπόντη γεννήθηκε στο χωριό «Κάμπος» της Τήνου το έτος 1752. Ποθήσασα από νεαρωτάτης ηλικίας την Μοναχική ζωή εισήλθε στη Μονή και διδάχθηκε τα του Μοναχικού επαγγέλματος από τη θεία της Μοναχή Πελαγία Φραγκούλη. Τη ζωή της την πέρασε με νηστείες και προσευχές. Απλή στην ψυχή σαν μικρό παιδί, καθαρή και ταπεινή αξιώθηκε πολλών θεοσημείων και δραμάτων. Πτωχή, άπεριτη και πολύ άσκητική προσέλιкуσε την χάρη του Θεού, ο οποίος και εν ζωή άκόμη την χαρίτωσε με τη δύναμη των θαυμάτων. Μέχρι σήμερα δείχνεται στο καλλι της το πέτρινο προσκεφάλι και το τρίχινο κλινοσκέπασμα, δείγματα του άσκητικού πνεύματος και του αγωνιστικού της φρονήματος με το οποίο προσπαθούσε να μαράνει τις άλογες επιθυμίες του θνητού σαρκίου της. Έκοιμήθη σε βαθύτατο γήρας (28 Απριλίου 1834) άφου προηγουμένως αξιώθηκε να ιδεί τελειωμένο το Πανελλήνιο προσκύνημα της Ευαγγελιστριάς. Ο λαός την έτίμησε με τον καλύτερο τρόπο. Έπι έξι ήμέρες παρήλασε πρό του σεπτού σκηνωματός της, το οποίο άλάλυτο παρά τα Μοναχικά διατεταγμένα παρέμεινε στο Καθολικό της Μονής για προσκύνημα. Μετά την άνακαινή ή άγια Κάρα της τοποθετήθηκε στο παραπλεύρωσ του Καθολικού εύρισκόμενο παρεκκλήσιο του Τιμίου Προδρόμου, όπου άνευρέθη ευωδιάζουσα κατά την άνακαινίσιν του ναϊδρίου υπό της Ήγουμένης Ευπραξίας Βασιλικού, το έτος 1951. Δια προσβειών της πολλά θαύματα έπιτελούνται. Καθημερινά παρουσιάζονται στη Μονή προσκυνηταί οί όποιοι όμολογούν ότι έμφανίσθηκε στον ύπνο τους ή άγια Πελαγία και τους έίπε το όνομά της. Λόγω των πολλών θαυμάτων της και της τιμής την όποια της απέδωσε και της άποδίδει ή συνείδηση της Έκκλησίας, το Οικουμενικό Πατριαρχείο κατά πρόταση της Ίερως Συνόδου την άνεκήρυξε (11 Σεπτεμβρίου 1970) Άγία της Έκκλησίας μας και ώρισε ώστε να έορτάζεται ή μνήμη της την 23η Ιουλίου ήμέρα του θείου δράματος.

Δέν είναι καθόλου ύπερβολή να λεχθει, ότι με την άγια Πελαγία άρχισε να γραφεται ένα καινούργιο κεφάλαιο πνευματικής ζωής για την Όρθοδοξία. Καθημερινά άποβαίνει για τους χιλιάδες προσκυνητές της Μονής της «διδάσκαλος μετανοίας», «φέγγος τη νυκτι» και «πρέσβυς άκοίμητος».

* * * *

Μένει έκπληκτος ο προσκυνητής από την όλοφάνερη παρουσία της Θεοτόκου στη Μονή. Κανείς δέν ήμπορεί να άμφισβητήσει την ισχυρή συμμαχία της και ότι άν ή Μονή διατηρήθηκε άνέπαφη έν μέσω τόσων δυσκολιών, όπως πολέμων, πείνας, έπιδρομών κ.λπ. το όφειλε: στη Μητρική προστασία της Παναγίας. Έκείνη κυβερνά τη Μονή και γι' αυτό οί Μοναχές την όνομάζουν «Κυρία».

Κατά μυστηριώδη τρόπο φροντίζει το Μοναστήρι. Έμφανίζεται σε άνθρώπους και τους προτρέπει να δοηθήσουν τη Μονή. Παρουσιάζεται και έμφυχώνει τις Μοναχές στις δύσκολες στιγμές των πνευματικών άγώνων. Χειραγωγεί κατά τρόπο θαυμαστό έκλεκτές ψυχές στη

Μοναχική ζωή, που χωρίς καν να γνωρίζουν τη Μονή, ή να έχουν άκούσει ποτέ γι' αυτήν, έρχονται: με ύπόδειξη της Θεοτόκου και άφοσιώνονται στην ύπηρεσία της.

Μιά Μοναχή όδηγημένη κατά θαυματουργικό τρόπο στο Μοναστήρι: είναι και ή Σμυρναία Καταφυγή Μαρκοπούλου. Γεννήθηκε στη Σμύρνη. Σε μικρή ηλικία ύπανδρεύθηκε, άλλ' είχε την άτυχία να χάσει: ωρίς το σύζυγό της. Για να παρηγορηθει και ενισχυθει πνευματικά ύστερα από το τραγικό συμβάν του συζύγου της, θέλησε να έλθει: στην Παναγία της Τήνου να προσκυνήσει. Όταν έφθασε στο νησί και καθώς εισήρχετο στο Ναό της Ευαγγελιστριάς συνέθε αυτό το αξιοθαύμαστο. Ένας δαιμονιζόμενος που τον είχαν δεμένο με αλυσίδες στην κολώνα δίπλα στο προσκυνητάριο της Παναγίας άρχισε να φωνάζει δυνατά: «Σταθείτε στην άκρη να περάσει ή Ήγουμένη του Κεχροδουνίου». Μετά το προσκύνημά της ρώτησε ένα νεώκρο της Έκκλησίας για τη Μονή του Κεχροδουνίου και πως μπορούσε να πάει εκεί να προσκυνήσει. Άφου έλαβε τις άπαραίτητες πληροφορίες πήρε ένα άλογο και ξεκίνησε για το Μοναστήρι. Στο δρόμο καθώς πλησίαζε στη Μονή κατενώγην υπό του άγίου Πνεύματος απέβαλε την πολυτελή άριστοκρατική της άμφίεση και άπεφάσισε να έγκαταδώσει στη Μονή. Μετά εξαμηνη δοκιμασία έκάρη Μοναχή με το όνομα «Καταφυγή» και σε σύντομο χρονικό διάστημα εξέλεγη Ήγουμένη. Διέθεσε όλη την περιουσία της στη Σμύρνη για την συντήρηση των Μοναχών. Ήγουμένηεσε επί πολλά χρόνια (1837 - 1859) και άφηκε φήμη άγιας και αγωνιστικής Μοναχής. Η Ήγουμενεία της συνδέεται με άγώνες και πνευματικές μάχες κατά των έπεριβάσεων της κρατικής έξουσίας στη Μονή. Διετήρησε με θυσίες το Μοναχικό πνεύμα στη Μονή και άντιτάχθη στα σχέδια των Βαυαρών που την ήθελαν έργοτάξιο μεταξούφαντικής. Έπι των ήμερών της ο αριθμός των καλογραιών έφθασε τις 110. Χαρακτηριστικά γνωρίσματα της μορφής της ήταν ή άνυπόκριτη συμπεριφορά, ή συνειδητή διοίκηση και πρό πάντων το ισχυρό του χαρακτήρος της. Είναι: ή πιο δυναμική Μοναχική μορφή του 19ου αιώνας.

(Συνεχίζεται)

«ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΕΘΝΗ»

Η Άποστολική Διακονία με το ειδικό ιεραποστολικό περιοδικό «Πάντα τα Έθνη»

* πληροφορεί υπεύθυνα για το ιεραποστολικό έργο που άσκει σήμερα ή όρθόδοξη Έκκλησία,

* περιγράφει το περιβάλλον μέσα στο όποιο άσκειται ή ιεραποστολή.

Όσοι έπιθυμοϋν να έγγραφοϋν συνδρομητές μποροϋν να στείλουν την έτήσια συνδρομή τους (200 δρχ.) στη διεύθυνση:

Άποστολική Διακονία της Έκκλησίας της Ελλάδος «Πάντα τα Έθνη», Ίω. Γενναδίου 14, 115 21 Άθήνα. Τηλ. 7212.112.

Ε Π Ι Κ Α Ι Ρ Α

«*Πύλαι τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν*».

Η ΜΕΓΑΛΗ Διοικούσα Ἐπιτροπὴ τῶν Κατακομβῶν τῆς Μήλου ἐξέδωσε τελευταία ἓνα σχετικὸ μ' αὐτὲς βιβλίον τοῦ ὁμοίμου καθηγητῆ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν κ. Μάρκου Σιώτη. Πρόκειται γιὰ ἓνα «Συνέκδημον» (κατὰ τὸ λατινικὸ «*Vademecum*»), ποὺ ἐμφανίζει ὅσα στοιχεῖα εἶναι ἀπαραίτητα γιὰ τὸ σχηματισμὸ σαφοῦς εἰκόνας τοῦ σπουδαίου αὐτοῦ ἀρχαιολογικοῦ μνημείου τῆς χώρας. Μὲ γλώσσα ἀπλή καὶ διαυγὴ καὶ μὲ ἐπιστημονικὴ νηφαλιότητα, ποὺ τὴ διαποτίζει ἡ ἐγνωσμένη εὐσέβειά του, ὁ σ. καθιστᾷ σὺν ἀναγνώσῃ συνειδητῇ τὴ σημασίαν τοῦ σπειοῦ αὐτοῦ Προσκυνηματος. Προλογίζοντας τὸ ἔργο (σελ. 6), ὁ ἀκαδημαϊκὸς κ. Γ. Μυλωνάς συμμερίζεται ἔκδημα τὴν ἄποψη τοῦ σ. ὅτι οἱ Κατακόμβες τῆς Μήλου εἶναι «*πύλαι τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν*». Συγχαίρουμε τὸν κ. Σιώτη γιὰ τὸ πολὺ ἐνδιαφέρον αὐτοῦ βιβλίου.

Καλοὺς ἱεροψάλτες.

ΓΙΑ τὴ σωστὴ καὶ καρποφόρο διεξαγωγὴ τῆς θείας λατρείας σιὸς ἱ. ναοῦς μας, εἶναι ἀπαραίτητοι καλοὶ ποιμένες καὶ καλοὶ ἱεροψάλτες. Ὑπάρχει, ὅπως γράψαμε ἐδῶ καὶ λίγο καιρὸ, πρόβλημα ἱεραικῶν κλήσεων. Ὅχι τραγικῶν διαστάσεων, ἀλλὰ πάντως αἰσθητῶ. Πλάι σ' αὐτὸ, σοβεῖ καὶ πρόβλημα ἱεροψαλιῶν. Κατὰ δάση, ὀφειλόμενον σὺν γεγονόσι, σὲ ὀρισμένες ἐνορίες ἀκολουθεῖται μουσικὴ τεχντροπία ἀπάδουσα πρὸς τὴν ἐκκλησιαστικὴν μας Παράδοση, ποὺ ἐπιπροσωπεῖται ἀπὸ τὴν βυζαντινὴν Μουσικὴν. Καί, πάνω ἀπ' αὐτὴ τὴ δάση, πρόβλημα κλήσεων σὺν ἀναλόγῳ. Τὰ κενὰ εἶναι μεγάλα καὶ ὅσο κυλᾷ ὁ καιρὸς γίνονται εὐρότερα. Δὲν ἔχουμε πολλοὺς διακόνους τῆς ἱερωῆς ὑμνωδίας καταρτισμένους σὴν λειτουργικῇ αὐτῇ τέχνῃ, ὥστε νὰ προσελκύνουν καὶ νὰ συγκρατοῦν τὰ ἐκκλησιαστικά. Ἡ μουσικὴ μόρφωση, σὴν Ἐκκλησίᾳ μας, χλωαίνει. Παρατηροῦνται χαινοσοες ἐλλείψεις. Ὅχι μόνο σὺν ἱεροψαλικῷ «ῥυθμῷ», ἀλλὰ καὶ σὺν «ῥυθμῷ», ποῦ καὶ ποῦ, ἡ κατάστασις δὲν εἶναι εὐχάριστη.

Καιρὸς, ἡ Ἐκκλησίᾳ μας ν' ἀντιμετωπίσει ἀποφασιστικὰ αὐτὸ τὸ θέμα. Νὰ λάβει ὅσα μέτρα ἐμπνέει ἡ ἀνάγκη, γιὰ ν' ἀποκτήσουμε σὺν ἐγγὺς μέλλον ἱεροψάλτες ἐπιπέδου. Καὶ πρῶτοι, ὡς πρὸς τὴν ἀναπόκρισιν σ' αὐτὴ τὴν ἀνάγκη, εἶναι οἱ αἰδεο. ἐφημέριοί μας. Πρέπει νὰ φροντίσουν, εἴτε διδάσκοντας οἱ ἴδιοι, ἢ τὴν κατέχουν, σὺν παιδιὰ τῆς ἐνορίας τους, εἴτε στέλλοντίς τα σὲ σχολές, γιὰ νὰ ὑπάρξῃ μιὰ και-

νούργια γενιὰ σὺν ἱεροψαλικῷ τομέᾳ πρὸς εὐπρόσπῃ καὶ πρὸς ἀποδοτικῇ. Πλάι, βέβαια, σὴν γενικότερον πρὸς τοῦτο μέριμνα, ποὺ βαραίνει τοὺς ὄμους τοῦ οἴκειου ἐπισκόπου.

Πολύτιμη προσφορά.

ΠΟΛΥΤΙΜΗ καὶ ἄρα ἀξιομνημόνευτη εἶναι ἡ προσφορά ἑνὸς μέλους τοῦ ἀθηναϊκοῦ Κλήρου σὴν Ἐκκλησίᾳ μας. Πρόκειται γιὰ τὸ Μουσεῖον τοῦ π. Μαρτίου Δαπέρολα, ἐφημερίου τοῦ Ἱ. Ναοῦ Μεταμορφώσεως τῆς Πλάκας. Τὸ Μουσεῖον αὐτὸ, ποὺ οἱ κύριες ἐγκαταστάσεις του εἶναι σὴν Αἰξωνίᾳ τῆς Ἀττικῆς, περιλαμβάνει εἰκόνας βυζαντινῶν καὶ τῆς Ἑπισησιακῆς Σχολῆς, σκευὴ θείας λατρείας καὶ ἀρχαῖες ἐκδόσεις θεολογικῶν καὶ ἄλλων βιβλίων, πολὺ ἐνδιαφέρουσες γιὰ τὴν χριστιανικὴν Παλαιογραφίαν. Ὁ π. Μ. Δαπέρολας, μὲ προσωπικὰς θυσίας καὶ σιερήσεις, τὸ ἐμπλουτίζει, ἐδῶ καὶ πολλὰς δεκαετίες, μὲ ἀντικείμενα ποὺ ἀποτελοῦν πλέον σωστὸ καλλιτεχνικὸν θησαυρὸν. Ἡ ἀξία πολλῶν ἀπ' αὐτὰ μπορεῖ νὰ χαρακτηρισθῇ κυριολεκτικὰ ἀμύθητη.

Τώρα τελευταία, ἀπὸ τὴν Ἱ. Μητροπόλιν, μὲ τὴν προοῖουσα συνειδητοποίηση τοῦ χρέους διαφυλάξεως καὶ συντηρήσεως τῶν παλαιῶν στοιχείων τῶν λειτουργικῶν Τεχνῶν, ἀπὸ τὰ ὅποια εἶναι κατὰστασις ἡ χώρα μας, συγκροτοῦνται τέτοια Μουσεία. Ἡ περίπτωσις τοῦ π. Μ. Δαπέρολα ξεχωρίζει. Γιατὶ δείχνει τί μπορεῖ νὰ κάνει ἓνας μονάχα ἄνθρωπος, διὰν διαπνέεται ἀπὸ τέτοιο πνευματικὸν μεράκι. Μέσα σὺν πλαίσια τῶν κυρίων ποιμαντικῶν καθηκόντων του, βρῖσκει τὸν καιρὸν νὰ ἀσχολεῖται μὲ ἓνα τόσο δύσκολον καὶ σὺν ἄμα ἐνγενικὸν σὴν ποιότητά του ἔργο. Ἀξίζουσι θεομὰ συγκρατητήρια σὺν λαμπρῷ αὐτῷ ἐφημέριῳ.

Ἡ ἄγνωστη Ἑλλάδα.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ Τηλεόρασις ἔχει τρωτὰ. Ἐμφανίζει ὅμως καὶ ἀξιεπαινετὰς πλευρὰς ὅχι λίγες. Μιὰ ἀπ' αὐτὰς, τὰ νιοκυμανταῖο ποὺ ἀφοροῦν σὴν μικροφίλις τῆς ἐπαρχίας, φωνικὰς καὶ ἐθιμικὰς. Οἱ μικροφίλις αὐτὰς παινίτις, γυρισμέναι μὲ γνώσεις καὶ καλαισθησία, συμβάλλουν θετικὰ σὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐσωτερικοῦ μας Τουρισμοῦ. Κινοῦν τὴν περιέργειαν γιὰ ὅ,τι θὰ λέγαμε ἄγνωστη Ἑλλάδα. Τὸ θέμα εἶναι, τώρα τὸ καλοκαίρι, ἰδιαίτερα ἐπίκαιρον. Γιατὶ λειτουργοῦν σὺν μιὰ εὐχάριστη μύθῃ σὲ ὅ,τι τὸ ὠραῖον διαθέτει ἡ ἑλληνικὴ ὑπαιθρος. Συνιστοῦμε σὴν οἰκογένειαι τὴν παρακολούθησιν αὐτῶν τῶν ἐκπομπῶν, ποὺ εἶναι ἀπὸ κάθε πλευρὰ ἐνδιαφέρουσες, ἰδίως γιὰ τοὺς νέους.

ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ

Για μιὰ ιστορία αγάπης

ΤΟΥ κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
Λέκτορας Θεολογικής Σχολής Ἀθηνῶν

Ἄγωνας ἀρχίζει καὶ συνεχίζεται

Ἄν ἤξεραν... Μᾶλλον θὰ ἤξεραν, ὅταν οἱ δύο μελώνυμοι χάραζαν στὸ προσκλητήριο τοῦ γάμου τους μὲ μεγάλα καλλιγραφικὰ γράμματα: «ὁ ἀγώνας ἀρχίζει», καὶ μᾶς ὄριζαν ἡμέρα καὶ ὥρα καὶ τόπο. Εἶχαν προτάξει: δυὸ γάντια πυγμαχίας, πού ἐσπευδαν σὲ χειραψία... Τὸ ἓνα κρατοῦσε ἓνα μικρὸ μπουκέτο μὲ ἀγριολούλουδα καὶ τὸ πρόσφερε στὸ ἄλλο. «Βίον ἀνθρώπαρτον» εὔχονταν οἱ παλαιότεροι στοὺς νεονύμφους.

Οἱ νέοι, ὅμως, τοῦ προσκλητηρίου, συνειδητὰ ἢ ἀσυνοείδητα, μὲ σοβαρὴ πρόθεση ἢ χιουμοριστικὴ διάθεση ἀγγιζαν τὴν οὐσία τοῦ γάμου τῶν ἀνθρώπων. Ὁ γάμος στὴν πραγματικότητα εἶναι ἓνας μ ε γ ἄ λ ο ς ἀ γ ώ ν α ς. Ἐνας ἀγώνας «τελικός», γιὰ τὸ πρωτάθλημα, ἀφοῦ ἔχουν προηγηθεῖ, ἄλλοι «προκριματικοί» καὶ «ἡμιτελικοί», στίς διάφορες φάσεις πού ἓνα ζευγάρι περνᾷ στὴ ζωὴ του, ἀπὸ τὴν ἐκλογή συντρόφου μέχρι τὰ «στερεώματα» τοῦ ἀρραβώνα καὶ τὸν καθορισμὸ τῆς ἡμερομηνίας τοῦ γάμου καὶ τῆς εὐλογίας του ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία.

Στὴν οὐσία του, ὅμως, ὁ ἀγώνας ὁ πραγματικὸς ἀρχίζει τότε καὶ συνεχίζεται πρὸς τὴν τελικὴ εὐθεία. Οἱ ἴδιοι οἱ νεόνυμφοι, ἀλλὰ καὶ ὅλοι μᾶς πιστεύουμε, ὅτι ὁ ἀγώνας αὐτὸς κάποτε θὰ δικαιοθεῖ καὶ τὰ στέφανα πού τίθενται ὡς «μισθὸς τῆς σωφροσύνης» θὰ ἀναληφθοῦν ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Θεὸ στὴ Βασιλεία Του, ὅπως πολὺ ὠραῖα διατυπώνει μία ἀπὸ τίς τελευταῖες εὐχὲς τῆς ἀκολουθίας τοῦ στεφανώματος.

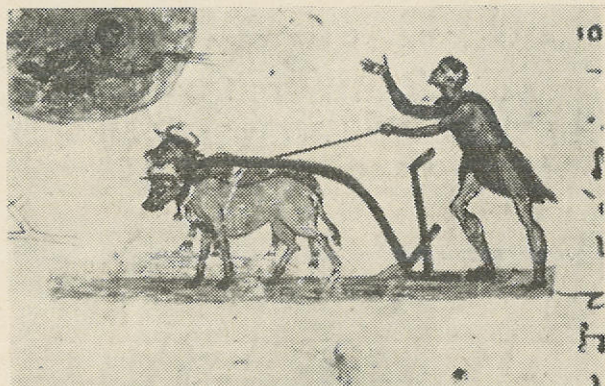
Τὸ περιεχόμενο αὐτοῦ τοῦ ἀγώνα ἀναφέρεται, ἀσφαλῶς, σὲ ὅλες τίς πτυχὲς καὶ τίς διαστάσεις τῆς ζωῆς ἐνὸς ἀνδρᾶ καὶ μιᾶς γυναίκας μέσα στὸ γάμο καὶ στὴν οἰκογένεια, στίς σχέσεις τους μεταξύ τους, μὲ τὰ παιδιά τους, μὲ τὴν κοινωνία καὶ τὸν κόσμο, μὲ τὸν Θεό. Ὁ ἀγώνας εἶναι πολυπλευρὸς καὶ πολυδιάστατος.

Εἰκόνες πού βοηθοῦν

Ἄν, τώρα, θελήσουμε νὰ προσοικειωθοῦμε τὴν πρώτη εἰκόνα πού μᾶς ἔρχεται στὸ νοῦ, ὅταν προφέρουμε τίς λέξεις «ζ ε υ γ ἄ ρ ι», «σ ύ - ζ υ γ ο ι», «ὀ μ ὀ - ζ υ γ ο ι», μεταφερόμαστε στὸ χῶρο ἐνὸς ἀγροῦ καὶ μιᾶς γῆς πού τὴν καλλιεργεῖ ἢ τὴν καλλιεργοῦμε μέχρι πρὶν λίγο καιρὸ ἓνα ἄλλο ζευγάρι. (ζευγὸς βοῶν). Τὸσο στὴ συμβολικῆ τῆς ὅσο καὶ στὴν πραγματικῆ τῆς ὑπόστασις

ἢ εἰκόνα τοῦ «ζευγαριοῦ» μᾶς βοηθεῖ νὰ δοῦμε τὸ βάθος αὐτῆς τῆς συ-ζυγίας.

Καρπὸς αὐτοῦ τοῦ ἀγώνα, αὐτῆς τῆς καλλιέργειας θὰ εἶναι ὅπωςδήποτε «ὁ ἄρτος ἡμῶν ὁ ἐπιούσιος», γιὰτὶ «ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν ἐμπλησθήσεται ἄρτων»

«Ὅλους τοὺς βοηθεῖ ὁ Θεός, μὲ τὸν τρόπο του».

Γεωργικὴ σκηνή. Βυζαντινὸ χρονογράφο τοῦ ΙΑ' αἰώνα. Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη Παρισίων («Θρησκευτικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια», τόμος 3, ἐναντι στήλης 1152).

(Παροιμία 16' 11). Ἡ γῆ δὲν δίνει εὐκόλα τοὺς καρπούς της. Ὁ γάμος, γιὰ νὰ δώσει τὰ ὅσα ὑ π ὀ σ χ ε τ α ι ἢ Ἐκκλησία μᾶς στὴν ἀκολουθία της, προϋποθέτει τὴ θαθεῖα καλλιέργεια καὶ τοῦ πιδ ἄγονου ἀκόμα χῶματος. Τὸ ἐρώτημα πού τίθεται εἶναι: θ' ἀφήσουμε τὴ γῆ μᾶς νὰ πάει χαμένη ἢ θὰ τὴν μετατρέψουμε σὲ γῆ καλὴ, σὲ γῆ τῆς ἐπαγγελίας;

Ἡ ιστορία μιᾶς γῆς καὶ τῶν ἀνθρώπων της

Γιὰ ν' ἀπαντήσουμε σ' ἓνα τέτοιο ἐρώτημα, διαλέξουμε ἐπιτήδες μερικὲς σελίδες ἀπὸ τὴν «Ἱστορία μιᾶς χαμένης γῆς» τοῦ Ἀρη Φακίνου¹. Παραστατικότερα δὲν θὰ μπορούσε ν' ἀποδοθεῖ ὁ ἀγώνας ἐνὸς ζευγαριοῦ στὴν πάλη του μὲ τὴ γῆ του, γιὰ νὰ τὴν κάνει νὰ καρπίσει, σὲ πραγματικῆ ἢ μεταφορικῆ ἔννοια.

Ὁλόκληρο τὸ βιβλίον «Ἱστορεῖ ἓνα κίωνα ἐλληνικῆς πραγματικότητος ὅπως τὴν ἔζησε καὶ τὴν κατάλαβε ἓνας

ο ε δρόμους ποιμαντικής διακονίας

φτωχός αγράμματος αλλά πάνσοφος χωριάτης πριν αρχίσει ο εξευρωπαϊσμός μας», ο παππούς του συγγραφέα. Πρόκειται για μιάν άλλη, διαφορετική ανάγνωση της ιστορίας του τόπου μας, «για την Ελλάδα που χάνεται, που χάθηκε ίσως».

«Ας μου επιτρέψει ο συγγραφέας να στηριχθώ σ' αυτό το «ίσως» και να προσθέσω στον τίτλο του βιβλίου του ένα ερωτηματικό, τουλάχιστο όσον αφορά την επιγραφή στις σελίδες που θα παραθέσω. Το βιβλίο, παρόλο που περιγράφει ώρες - ώρες «άπελπιστικές» καταστάσεις, πιστεύω πως είναι μιάν ιστορία ελπίδων, πίστης στο μέλλον, ιστορία μιας «κερδισμένης» τελικά γης².

«Ο ἄ ξ ο ν α ς της ιστορίας αυτής είναι το ζευγάρι: τοῦ Βαγγέλη και της Σοφίας, ἡ ἐπίμονη πορεία τῶν δυό τους μέσα στις ὅποιες ἀντιξοότητες πού τοὺς περιβάλλουν, ἡ θέληση νὰ νικήσουν. Μέσα ἀπὸ τὴν ἱστορία τῆς Ἑλλάδος διαφαίνεται μιὰ ἱ σ τ ο ρ ἱ ἄ γ ἄ π η ς ἑνὸς ζευγαριοῦ καὶ τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ ἀγῶνα τοὺς γιὰ τὴ ζωὴ τους. Παραμένει ὑπόδειγμα σ' ἕναν κόσμο πού παραιτεῖται, σ' ἕνα λαὸ πού ἐπιδιώκει τὴν εὐκολία του καὶ παρέχει: τίς διευκολύνσεις του καὶ τίς ὑπηρεσίες του σὲ ντόπιους καὶ ξένους.

Μιά ζωή «ἀποκαραδοκίας»

Τῆ στάση τοῦ Βαγγέλη καὶ τῆς Σοφίας ἐκφράζει εὐστοχα ὁ στίχος τοῦ ποιητῆ, ὅταν, στὴν κυριολεξία, κάνει λόγο γιὰ μιὰ ὄμοζυγία (ὄμο - ζυγία):

«Ὁμο τὸν ὄμο οἱ δυὸ μαζὶ ν' ἀντέχουμε τὸ βάρος ἀπὸ τὰ μελλούμενα»

(Ὁδυσσεὺς Ἑλύτης),

σάν ὁ χρόνος νὰ μὴν εἶχε παρὰ μόνο μιὰ διάσταση, τὸ μέλλον. Καὶ οἱ δυὸ τους φαίνεται: νὰ φρονοῦσαν, ὅτι οἱ κόποι τους, πού γίνονταν στὸ παρόν, στόχευαν στὸ μέλλον, γι' αὐτὸ τίποτε δὲν μπορούσε νὰ τοὺς ἀναστείλει στὴν προσπάθεια. Ἡ ζωὴ τους μπορεῖ νὰ χαρακτηριστεῖ σάν μιὰ θητεία στὴν «ἀποκαραδοκία τῆς κτίσεως» (πρὸλ. Ρωμαίους γ' 18-19).

Μὰ καὶ ἡ γραφὴ τοῦ συγγραφέα εἶναι «γραφὴ ἀποκαραδοκίας» καὶ λαχτάρας: μέσα ἀπὸ τὸ παλιὸ νὰ διγεί ἀπὸ καινούριο, ἡ γῆ τελικὰ νὰ μὴ χαθεῖ κι ὁ τόπος νὰ κερδίσει τὴν πατρίδα του. Ἐφάπτεται στὴν «κοσμικότητα» τοῦ κόσμου καὶ στὴν ἐλπίδα γιὰ κάποια «ἄλλη» πραγματικότητα. Ὁ Θεός, ἄλλοτε εἶναι ὁ μέγας παρών, ἄλλοτε ἀπουσιάζει: ἡ ἀποσύρεται διακριτικά. Ὁμως, «ὄλους τοὺς δογθᾷ: ὁ Θεός, μὲ τὸν τρόπο του» καθὼς παρατηρεῖ ὁ περαστικὸς χωριάτης στὴ Σοφία³.

«Ας δοῦμε, τώρα, ἀπὸ πῶς κοντὰ «στιγμιότυπα» αὐτοῦ τοῦ πεισματικῆ ἀγῶνα μὲ τὴ φύση, πού σφραγίζεται μὲ τὴν εὐλογία τῆς Ἐκκλησίας καὶ καταξιώνεται

μὲ τὴ συγκομιδὴ τῶν καρπῶν τῆς γῆς. Σὰν προμετωπίδα στὴν ἄλλη διήγηση θὰ μπορούσαν νὰ τεθοῦν τὰ λόγια ἀπὸ τὸ βιβλίο τῆς Ἰουδιθ (ι' 19):

«Τίς καταφρονήσει τοῦ λαοῦ τούτου, ὃς ἔχει ἐν ἑαυτῷ γυναῖκα ἰοιούτας;»

Σκίτσο Ἄλτα Ἄννα Πάρκινς.

(«Εἰκόνες τῆς Μάνης», Ἀθήνα 1970, σ. 5).

Μιλώντας γιὰ τὴν «ἀνδρεία γυναῖκα»⁴, τιμοῦμε μαζὶ τῆς καὶ τὸν ἄνδρα καὶ θαυμάζουμε τὰ κατορθώματά τους⁵.

«Κύριε, ὁ Θεὸς ἡμῶν,
δόξη καὶ τιμῆ
σιεφάνωσον αὐτούς».

1. Βιβλιοπωλεῖον τῆς «Ἑστίας», Ἀθήνα 1983, σ. 192-198.

2. Διαφωνίες καὶ τυχόν ἀντιρρήσεις πού μπορεῖ νὰ ἔχει κάποιος ὡς πρὸς ὀρισμένες ἀπόψεις τοῦ συγγραφέα δὲν μειώνουν οὔτε στὸ ἐλάχιστο τὸ δυνατὸ του γράψιμο. Ἀνῆκουν σ' ἕναν θεμιτὸ διάλογο, στὸν ὁποῖο ὅλοι εἴμαστε ἀνοιχτοί.

3. Γιὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ, παρουσία - ἀπουσία τοῦ Θεοῦ στὸν κόσμο μας, θὰ ἔξισε νὰ γραφεῖ ἕνα ἰδιαιτερο σημεῖωμα, πού θὰ συμπεριελάμβανε στὴ μελέτη του ὀλόκληρο τὸ βιβλίο. Τὸ ἀποτέλεσμα θὰ ἦταν ἀποκαλυπτικότερο. Τίτλος του: Θεὸς καὶ ἱστορία στὴν «ἱστορία μιᾶς χαμένης γῆς».

4. Ὁ Ἄρης Φακίνος, μπορούμε νὰ ἰσχυρισθοῦμε, ὅτι πρόσθεσε μὲ ἐπιτυχία ἄλλη μιὰ γενναία «Ρωμιά» στὴν πινακοθήκη τοῦ Ζήσομου Δορεντζάτου (Ρ ω μ ι ε ς, Ἀθήνα, Ἐκδ. «Δόμος» 1979, 40 σ.).

5. Βλ. τὰ ἐμπνευσμένα κομμάτια τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης: Παροιμιαὶ λα' 10-31· Σοφία Σεφράχ κς' 1-4, 13-18· λς' 22-27.

ΟΙ "ΝΕΕΣ ΑΙΡΕΣΕΙΣ," ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΒΟΥΛΗ

Τοῦ π. ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΛΕΒΙΖΟΠΟΥΛΟΥ
Δρ. Θεολ., Δρ. Φιλοσ., Γραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ἡ ἀντιμετώπισι τῶν ποικίλων προβλημάτων καὶ ἰδιαιτέρα τῶν κοινωνικῶν, ποὺ δημιουργεῖ ἡ δραστηριότητα τῶν ὀλοκληρωτικῶν παραθρησκευτικῶν ὀργανώσεων, ἀποτελεῖ σήμερα μέλημα κοιμμάτων, κυβερνήσεων, κοινοβουλίων, ἀκόμη καὶ τῆς Εὐρωβουλῆς.

Σχετικὰ ὑπεβλήθη στὴν Εὐρωβουλὴ ἀπὸ τὸν κ. Richard Cotrell, πολὺ διαφωτιστικὴ ἔκθεσι γιὰ τὴ δραστηριότητα τῶν αἱρέσεων.

Βέβαια οἱ ὀργανώσεις αὐτές, διαθέτοντας χρήματα καὶ προσωπικὸ, δὲν παρέμειναν χωρὶς ἀντίδρασι. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν παρασημαστικὴν πίεσιν, ὑποβλήθηκε ἐπιστολὴ τοῦ κ. Mark Brann, ποὺ κατηγοροῦσε τὴν ἐπιτροπὴ Cotrell ὅτι δὲν ἦταν τιμία, ἐπαρκὴς καὶ ἀμερόληπτη.

Ὅπως ἦταν φυσικὸ, στὴ συζήτησι δὲν ἔμεινε ἀμέτοχη ἡ ADFI (Ἑταιρία διὰ τὴν Προστασίαν τῆς Οἰκογενείας καὶ τοῦ Ἀτόμου), ἡ γαλλικὴ ὀργάνωσι γονέων ποὺ προσηλυτίσθησαν τὰ παιδιὰ τους στὴν διάφορες ὀλοκληρωτικὴς αἱρέσεις. Σὲ εἰδικὴ ἐπιστολὴ ποὺ στάλθηκε σὲ ὅλους τοὺς Γάλλους εὐρωβουλευτές, οἱ γονεῖς τονίζουν πὸς «ὁ ὅρος θρησκευτικὰ κινήματα ὁδηγεῖ σὲ σύγχυσι, τὴν ὁποία πολὺ ἐπιθυμοῦν οἱ ὀργανώσεις ποὺ μᾶς ἀπασχολοῦν».

Τὰ παραδείγματα ποὺ ἀναφέρονται, ὅπως ἡ «Ἐνωτικὴ Ἐκκλησία» τοῦ Σάν Μουὸν Μούν, ποὺ αὐτὲς τὴς ἡμέρας ὀργανώνει διεθνὲς συνέδριον στὴν Ἀθήνα, ἡ «Ἐκκλησία» τῆς Σαηεντόλοτς (στὴν Ἑλλάδα γνωστὴ ὡς «Ἰνστιτούτο Διανοητικῶν Ἑλλάδος»), ἡ «Ἑταιρία διὰ τὴν Συνειδήσι τοῦ Κρίσνα», ὁ «Υπερβατικὸς Διαλογισμὸς» τοῦ Μαχαρίσι Μαχῆς Γιόγκι καὶ ἡ ὀργάνωσι Rajneesh ποὺ στὴν Ἑλλάδα παρουσιάζεται ὡς ἄνωγμη ἑταιρία καὶ ἔχει ἐγκατασταθῆ σὲ χωριὸ κάποιου νησιοῦ μας.

Οἱ περιπτώσεις αὐτὲς δείχνουν κατὰ τὴν ἄποψιν τῆς ADFI πὸς «πρόκειται γιὰ διεθνεῖς ὀργανώσεις, ποὺ διαθέτουν τεράστια οἰκονομικὰ μέσα, τὰ ὁποῖα προέρχονται ἀπὸ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν μελῶν ποὺ προσχώρησαν σ' αὐτὲς μετὰ τὴν ἐλπίδα νὰ πραγματοποιήσουν τὴν θρησκευτικὴν καὶ πνευματικὴν ἐπιδιώξειν, δηλαδὴ νὰ σώσουν τὸν κόσμον μὴνώντας τὸν στὸν Μεσσία ἢ Κύριον, ποὺ παρουσιάζεται πὸς ἔχει τὴ λύσιν ὅλων τῶν προβλημάτων».

Ἀπὸ ποῦ προέρχονται τὰ τεράστια οἰκονομικὰ μέσα τῶν ὀργανώσεων αὐτῶν; Ἡ ἔκθεσι ἀναφέρει σχετικὰ μετὰ τὴν κίνησιν τοῦ Μούν:

«Οἱ ἑκατοντάδες ἑκατομμυρίων δολλαρίων ποὺ ξοδεύ-

τηκαν ἀπὸ τὸν Μούν γιὰ τὴν ἀμαρτωλὴν δραστηριότητά του συγκεντρώθηκαν καὶ παραδόθηκαν σ' αὐτὸν ἀπὸ τοὺς πιστοὺς του, ποὺ παροτρύνονται νὰ δουλεύουν ὅλο καὶ περισσότερον (24 ὥρες τὸ 24ωρον) ἢ 100%, εἴτε πᾶν στὰ καρὰβια ἀλείας, εἴτε στὰ ἐργοστάσια καὶ τὴν ἐπιχειρήσεις του ἀνὰ τὸν κόσμον, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Εὐρώπης, εἴτε ἀπὸ τὸ Fund Raising δηλαδὴ τὴ συγκέντρωσιν χρημάτων, ἀπὸ τὸ ἐμπόριον ἐφημερίδων, λουλουδιῶν, ἢ ἄλλων ἀντικειμένων στοὺς δημόσιους χώρους ἢ ἀπὸ πόρτα σὲ πόρτα (εἰσοδήματα ποὺ δὲν ἐλέγχονται), εἴτε ἀπὸ δωρεὰ τῶν περιουσιακῶν τοὺς στοιχείων, ἔαν ἔχουν ἢ ἔαν κληρονομοῦν».

Μήπως αὐτὸ συμβαίνει μόνο μετὰ τὴν ὀργάνωσιν τοῦ Μούν; Ὁχι. Ἡ ἔκθεσι ἐπεκτείνεται καὶ στὴν ὀργάνωσιν τοῦ Κρίσνα, ἡ ὁποία στέλνει τοὺς ὁπαδοὺς της νὰ συλλέξουν χρήματα μετὰ διάφορα προσχήματα, ἀλλὰ ἰσχύει καὶ γιὰ τὰ «Παιδιὰ τοῦ Θεοῦ» καὶ γιὰ ἄλλες ὀργανώσεις.

Μήπως οἱ νέοι ποὺ προσχωροῦν στὴν ὀργάνωσιν αὐτὴν κάνουν ἀπλῶς χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τοῦ κάθε ἀνθρώπου νὰ διαλέγη ὁ ἴδιος τὴν πνευματικὴν του ταυτότητα; Οἱ Γάλλοι γονεῖς ἀμφισβητοῦν αὐτὸν τὸν ἰσχυρισμὸν καὶ μιλοῦν γιὰ καθαρὸν προσηλυτισμὸν μετὰ τεράστιες συνέπειες στὴν προσωπικότητα τῶν θυμάτων.

«Ὅσο περίεργο καὶ ἔαν φανῆ, δὲν εἶναι καθόλου τὸ δόγμα αὐτὸ ποὺ φταίει», τὸ ὁποῖο γίνεται δηλαδὴ ἀφορμὴ προσχώρησιν στὴν ὀλοκληρωτικὴν κίνησιν. Ὅμως «ἡ ταχύτητα μετὰ τὴν ὁποία οἱ ὀργανώσεις καταφέρνουν νὰ κάνουν παραδεχτὰς πεποιθήσεις ἐκ διαμέτρου ἀντίθετες πρὸς ὅ,τι ἦταν μέχρι ἐκείνη τὴ στιγμή τὸ διανοητικὸν τοὺς ἐπίπεδον σὲ ἄτομα συνήθως νέα, στὰ «Παιδιὰ τοῦ Θεοῦ», στοὺς «Κρίσνα» καὶ τὴν «Ἐνωτικὴν Ἐκκλησίαν», θέτει ἐρωτήματα καὶ δὲν μπορεῖ καθόλου νὰ ἐξηγηθῆ ὡς «αὐθόρμητος προσηλυτισμὸς».

Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἡ ἀπλὴ προσχώρησι στὴν ὀργάνωσιν αὐτὴν ἐκεῖνο ποὺ ἀνησυχεῖ τοὺς Γάλλους γονεῖς. Εἶναι τὰ «καυτὰ» κοινωνικὰ προβλήματα ποὺ δημιουργοῦνται μετὰ τὴν προσχώρησιν.

«Τὸ πρόβλημα εἶναι ἡ ἐκμετάλλευσιν ποὺ γίνεται στοὺς προσηλυτοὺς μετὰ. Εἶναι πεπεισμένοι ὅτι δροῦν ἐλευθέρως καὶ ὅτι δὲν ὑποχρεώνονται σὲ τίποτα. Αὐτὸ νομίζομεν ἀλλ' αὐτὸ ποὺ μποροῦμε νὰ ἐξακριβώσομε εἶναι ἡ ἀσυνήθιστη δύναμις ποὺ ἀντλοῦν ἀπ' αὐτοὺς οἱ ἀρχηγοί, ἢ δὲν ἔχουν νὰ δώσουν λογαριασμὸν σὲ κανένα, γιὰτὶ ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς, ὅπως δηλώνουν, τοὺς ἔχει δώσει ἐξουσίαν» (σελ. 14 τοῦ γράμματος Brann).

Μὲ τὰ κοινωνικὰ αὐτὰ προβλήματα ἀσχολοῦνται εἰ-

δικοί επιστήμονες σε παγκόσμια κλίμακα και είναι πράγματι φρικτά. Σάν παράδειγμα αναφέρουμε την περίπτωση της Deanna Durham από το Colorado Springs, η οποία είπε στην UPI ότι η αίρεσι του Μούν ζητούσε από τους γονείς να παραδώσουν τα παιδιά τους σε υπευθύνους που τα έτρεφαν άσχημα, τα κακομεταχειρίζονταν και τα τραυμάτιζαν ψυχικά. Τα δικά της παιδιά, είπε η Deanna, — που διετέλεσε χρόνια οπαδός του Μούν και κατάφερε με τη βοήθεια των δικών της να αποπρογραμματισθῆ και να επανέλθῃ στην κανονική ζωή — τό ένα 10 και τό άλλο 12 ετών, υφίστανται από τότε έντατική ψυχιατρική θεραπεία.

«Μου είπαν», ομολογεί ἡ τραγική μητέρα, «τί: έπειδή τά παιδιά μου γεννήθηκαν έξω από τήν Ένωτική Έκκλησία, έπηρεάζονται από τό Σατανά. Πιέστηκα να τά δώσω. Αντιστάθηκα, αλλά χωρίστηκα από τά παιδιά μου για μεγάλο χρονικό διάστημα». Πρόσθεσε ακόμη ότι τά παιδιά που γεννιούνται από γάμους επικυρωμένους από τόν άρχηγό τής Ένωτικής Έκκλησίας Σάν Μούνκ Μούν, θεωρούνται εύλογημένα και τούς έπιτρέπεται να παραμείνουν με τούς γονείς τους. Τά άλλα παιδιά, όπως τά δικά της, φροντίζονται από ξένους στα «Mother Centers» στη διάρκεια που οί γονείς βρίσκονται σε έράνουσ και σε «ίεραποστολές» τής οργάνωσης.

«Γιά τό μικρό μου άγόρι μου είπαν πώς ἦταν ο διάβολος, πώς δέν άνηκε στον Θεό, πώς ἦταν τιποτένιος», κατάληξε ἡ τραγική μητέρα

Όλα αυτά αποδεικνύουν ότι ἡ Έκκλησία καλείται σήμερα να διευρύνῃ τίς απόψεις της περί «κοινωνικής προνοίας».

Όμως στό έργο αυτό ἡ Έκκλησία δέν έπιτρέπεται να περιορίζει τή δράσι της στό θεραπευτικό τομέα. Πρέπει: να έργασθῆ προληπτικά, να θεραπεύσῃ τή ρίζα, όχι τά συμπτώματα.

Όι άνθρωποι τής Έκκλησίας που άσκούν τό κοινωνικό της έργο, δηλαδή τά κεντρικά συμβούλια τών Μητροπολιτικών Φιλοπτώχων Ταμείων, οί συνεργάτες τών Ένοριακών Φιλοπτώχων Ταμείων και τών άλλων φιλανθρωπικών ιδρυμάτων τής Έκκλησίας, εύκολα παραδέχονται πώς περιπτώσεις σαν εκείνη τών παιδιών τής Deanna Durham αποτελούν προβλήματα κοινωνικά που άπαιτούν λύσεις. Όμως μερικές φορές δυσκολεύονται να αντιληφθούσ ότι ἡ έργασία για τήν πρόληψι τών καταστάσεων αυτών, μπορεί να έχη άμεση σχέση και με τό κοινωνικό έργο τής Έκκλησίας.

Τούτο οφείλεται στο ότι δέν έχουμε ακόμη αντίληψθῆ πώς έδω δέν πρόκειται για τίς αίρέσεις που γνωρίζουμε από τήν εκκλησιαστική ιστορία, αλλά για δλοκληρωτικά κινήματα που άπειλούν με άφανισμό τήν προσωπικότητα τών νέων και οδηγούσ τά θύματά τους ακόμη και σε κλινικές περιπτώσεις ἢ και σε αυτοκτονία, σαν εκείνη που έγινε πρόσφατα στη χώρα μας. Οί «αίρέσεις» σήμερα γίνονται: αίτια να έγκαταλειφθούσ σπουδές, σχέ-

σεις έργασίας, να διαλυθούσ οικογένειες, να δημιουργηθούσ δράματα πρώτου μεγέθους. Πώς είναι δυνατόν να σκεπτόμαστε πώς ἢ προληπτική αντιμετώπισι τών καταστάσεων αυτών δέν μπορεί να αποτελέσῃ μέλημα τής Έκκλησιαστικής Κοινωνικής Προνοίας;

Σε οικονομικά πλούσιες χώρες, όπως ἡ Σουηδία, ίσως να μή υπάρχουν πλέον κοινωνικά προβλήματα όπως τά φανταζόμαστε έμεις. Τό κράτος φροντίζει γι' αυτά, ασκώντας όχι κοινωνική πρόνοια, αλλά κοινωνική πολιτική και κοινωνική δικαιοσύνη. Αλλά τά «καυτά» κοινωνικά προβλήματα που καλείται να αντιμετώπισῃ ἡ Έκκλησία μένουν και πολλαπλασιάζονται. Είναι τό πρόβλημα τής μοναξιάς και τής ζωής χωρίς νόημα, που γίνεται αίτια προσφυγής στα ναρκωτικά, στις άκραίες κινήσεις, στις παραθρησκευτικές ομάδες.

Από τή Σουηδία έφθασε στα χέρια μου μιá συγκλονιστική έπιστολή, από δύο συνεργάτες ενός εκκλησιαστικού ιδρύματος που άπασχολείται με τήν μελέτη και τήν αντιμετώπισι τών κοινωνικών κυρίως προβλημάτων, τά οποία δημιουργούσ οί δλοκληρωτικές αίρέσεις που μαστίζουν τή Δ. Ευρώπη και τήν Άμερική και δρούν έλεύθερα με καταστροφικά αποτελέσματα στην Ελλάδα.

«Σας γράφουμε», λέει ἡ έπιστολή, «έπειδή τό έτος αυτό άρχισε ένα νέο ίεραποστολικό πρόγραμμα: τά τελευταία χρόνια χάνονται στην Ευρώπη και στην Άμερική χιλιάδες νέοι άνθρωποι. Πεθαίνουν στην Ίνδία. Τά αίτια είναι τά ίδια. Αναζητούσ τό νόημα τής ζωής ἢ τήν αλήθεια ἢ τόν Θεό».

Χιλιάδες από αυτούς τούς νέους ανθρώπους συναντούσ στην Ίνδία προβλήματα και απογοητεύονται. Ίσως να χάνουν τά χρήματά τους ἢ καταλήγουν στα ναρκωτικά ἢ προσβάλλονται από ασθένειες και πολλοί από αυτούς πεθαίνουν στην Ίνδία κάτω από πολύ άπαίσιες συνθήκες».

Πρός αντιμετώπισι του «καυτού» κοινωνικού προβλήματος που προκαλούσ οί αίρέσεις αυτές δημιουργήθηκε στη Σουηδία από τήν Έκκλησία ειδικό πρόγραμμα. Σκοπός του είναι ἡ περίθαλψι τών νέων που περιπλανώνται στην Ίνδία ἢ επιστρέφουν από αυτήν.

Τό περιοδικό Update (Aarhus) κάνει τήν έξῆς εκκλησι σχετικά με τό θέμα αυτό: «Βοηθήστε τήν νεότητα τής Δύσεως στην Ίνδία»

Υπολογίζεται πώς κάθε χρόνο ταξιδεύουν από τή Δύσι στην Ίνδία περίπου 400.000 νέοι και άρκετοί από αυτούς εξαφανίζονται. Από τίς προσβείες τής Ίταλίας, τής Γερμανίας και τής Γαλλίας ανακοινώθηκε τόν Ιανουάριο του 1983 πώς περισσότεροι από 7.000 νέοι που είχαν έντοπισθῆ στην Ίνδία εξαφανίσθηκαν. Ο άριθμός αυτός δέν περιλαμβάνει τίς μυριάδες Αύστραλών, Σκανδιναυών, Βορειοαμερικανών, Βρετανών, Γιουγκοσλαύων, Αύστριακων, Έλλήνων και Ίσραηλιτών νέων που περιπλανώνται στην Ίνδία, συχνά χωρίς βίζα, με έλάχι-

στα χρήματα, νηστικοί, άστεγοί, και έχοντες ανάγκη ιατρικής περιθάλψεως.

Πώς μπορεί, λοιπόν, ή Έκκλησία να περιορισθή στην «επούλωσι των πληγών» και να κλείση τὰ μάτια της στο έργο προλήψεως αυτών των κοινωνικών προβλημάτων; Όποιος ισχυρίζεται πώς ή αντιμετώπισι των σημερινών αιρέσεων δέν άφορά τὸ κοινωνικό έργο τῆς Έκκλησίας, πρέπει πλέον να θεωρηθῆ έξωπραγματικός, γιατί άγνοεῖ τὰ κοινωνικά προβλήματα πού μόνον ή Έκκλησία μπορεί να αντιμετώπιση προληπτικά, προσφέροντας στον πεινασμένο τὸν «άρτο τῆς ζωῆς», στον διψασμένο τὸ «ὕδωρ τῆς ζωῆς» και στον φυλακισμένο τὴν ἐν Χριστῷ ἐλευθερία, μακριά ἀπὸ τὰ δεσμοτήρια των συγχρόνων ὀλοκληρωτικών αιρέσεων.

Βέβαια ή Έκκλησία καλεῖται σήμερα να προσφέρη τις υπηρεσίες της για τὴν αντιμετώπισι ἐκείνων των προβλημάτων πού γίνονται παραδεκτά ἀπὸ ὅλους ἀν κοινωνικά προβλήματα, γιατί τὸ κράτος δέν μπόρεσε ἀκόμη να κάνει να επικρατήσῃ ή κοινωνική πολιτική και ή κοινωνική δικαιοσύνη. Όταν αὐτὸ ἐπιτευχθῆ, ή Έκκλησία πρέπει να ἐπιμείνῃ στὰ προβλήματα πού ἐμποδίζουν τὴν οἰκοδομή στο Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, πού ἀπομακρύνου δηλαδή ἀπὸ τὴν ἐν Χριστῷ κοινωνία με ὅλες τις ἐπιπτώσεις στην προσωπική, οἰκογενειακή και κοινωνική ζωή τοῦ ἀτόμου.

Οἱ συνεργάτες τῆς Έκκλησίας πρέπει να «ἐξασκήσουν τὴν θρασί τους», ὥστε να δοῦν γύρω τους τὰ προβλήματα αὐτά, να τὰ ἐντάξουν στο ὅλο ποιμαντικό έργο τους και ιδιαίτερα στο κοινωνικό και να φροντίσουν να τὰ θεραπεύσουν, ἀφοῦ δέν κατώρθωσαν να δράσουν προληπτικά και να ἐμποδίσουν τὴ δημιουργία τους.

Έργο τοῦ Κ. Ξενόπουλου, ἀπὸ τὴν έκθεση Ἀγιογραφίας Ἱεροσπουδαστῶν τῆς Ἀθωνιάδος Ἀκαδημίας.

ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ἀπὸ τὴν σελίδα 147)

πού ἤδη Τὸν αἰσθάνεται μέσα του. Ἐνῶ ἀντιθέτως, χωρίς τὴν βοήθειαν Ἐκείνου πολλές προσπάθειαι πηγαίνουν χαμένα. «Χωρίς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν» (Ἰω. ιε' 5). Ματαιοπονεῖ ὁ χριστιανὸς μακρὰν τῆς Τραπεζῆς τοῦ Κυρίου.

3. Μὴ λησμονοῦμεν, τέλος, ὅτι τὸ «ξύλον τῆς ζωῆς» πού ὑπῆρχεν εἰς τὸν Παράδεισον, διὰ τοῦ καρποῦ του, θὰ ἐδίδεν εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν ἀθανασία. Τὸ ξύλον τῆς ζωῆς εἶναι δι' ἡμᾶς τὸ Μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας. Ὅντας «ἀγλαόκαρπον» δένδρον εἰς τὸν νοητὸν Παράδεισον τῆς Έκκλησίας. Μᾶς παρέχει τὸν ἀγλαὸν καρπὸν εἰς θρώσιν και πόσιν. Διὰ των Ἀχράντων Μυστηρίων ὁ «εὐλογημένος καρπὸς τῆς κοιλίας» τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ὁ Χριστός, δίδεται εἰς τοὺς πιστοὺς «εἰς ἄφεισιν ἁμαρτιῶν και ζωὴν αἰώνιον». Οἱ ἀξίως κοινωνοῦντες μποροῦν να τὸ αἰσθάνονται και να τὸ ὁμολογοῦν, ὅτι: «ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο και ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν... πλήρης χάριτος και ἀληθείας» (Ἰω. α' 14).

Οἱ Πατέρες τῆς Έκκλησίας ὠνόμασαν τὴν Θεϊαν Κοινωνίαν «φάρμακον ἀθανασίας». Ὅχι βέβαια με τὴν ἐννοίαν ὅτι κάνει τὸν ἄνθρωπον ἀθάνατον ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀλλὰ με τὴν ἐννοίαν ὅτι οἱ κοινωνοῦντες τοῦ Ἄρτου και τοῦ Ποτηρίου τῆς ζωῆς ἐνώνονται εἰς ἓνα σῶμα με τὸν Χριστόν και αὐτὴ ή ἐνωσις και ἐσωμάτωσις με τὸν Χριστόν συνεπάγεται τὴν ἀθανασία. Καθὼς εἶπεν ὁ Ἰδιος ὁ Χριστός: «ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα και πίνων μου τὸ αἷμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον, και ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ» (Ἰω. στ' 54).

Ποῖος δὲν θέλει να ζῆσῃ εἰς τοὺς αἰῶνας; Τὸ φάρμακον τῆς ἀθανασίας εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν ὅλων. «Μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως και ἀγάπης προσέλθετε». Δέν πρέπει να ὑπάρχουν χριστιανοὶ ἀδιάφοροι, στρέφοντες τὰ νῶτα πρὸς τὴν πρόσκλησιν αὐτήν. Δέν νοεῖται χριστιανὸς με μακροχρόνιον ἀποχὴν ἀπὸ τὸ Μυστήριον τοῦτο. «Γίνεσθε ἕτοιμοι!». Και προσέλθετε!

(Συνεχίζεται)

ΟΙ ΑΘΛΟΙ ΤΟΥ ΣΑΜΨΩΝ*

(Κριτ. ιγ' 1 - ιστ')

Τοῦ κ. ΒΑΣ. ΜΟΥΣΤΑΚΗ

Θ ε ο φ ό ρ ο π λ ά σ μ α .

«15 Καὶ εἶπε Μανωὲ πρὸς τὸν ἄγγελον Κυρίου· κα-
τάσχωμεν ὧδέ σε καὶ ποιήσωμεν ἐνώπιόν σου ἕριφον
αἰγῶν».

Τὴν εὐσέθειά του φανερώνει ὁ Μανωὲ μ' αὐτὴ τὴν
πρόσκληση. Καλώντας τὸ συναμιλητὴ του νὰ μείνει καὶ
νὰ φάει μαζί τους, τιμᾷ Ἐκείνον πού τὸν ἔπειψε.

Τὸν θαρρεῖ μόνο ἄνθρωπο. Ἀλλὰ πάντως ἱερὸ πρόσω-
πο. Ἀκατανίκητα θέλγεται ἀπὸ τὴ γλυκεῖα ἰδέα πὼς ἔχει
νὰ κάνει μ' ἓνα θεοφόρο πλάσμα. Μὲ μιὰ πηγὴ χάριτος
καὶ εὐλογίας, πού θὰ στολίσαι καὶ θ' ἀγάσαι τὸ σπῆτι.

Οἱ ἀγαθὲς ψυχὲς λαχταροῦν τὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ
γύρω τους. Φιλοξενοῦν μὲ πολὺ πόθο καὶ χαρὰ τὸν Κύ-
ριο καὶ τοὺς σταλμένους δούλους του. Ἡ Γραφή προβά-
λει καὶ ἐπαινεῖ ἓνα σωρὸ τέτοια παραδείγματα. Ἀπὸ τὸν
πατριάρχη Ἀβραάμ ὡς τὴ χήρα, πού στέγασε τὸν Προ-
φήτη Ἠλία. Ἀπὸ τὴς ἀδελφῆς τοῦ Λαζάρου ὡς τὴν πορ-
φυροπόλισσα Λυδία. Ὁ «δίκαιος», ἐκεῖνος δηλαδὴ πού
εἶναι ὄντως θεοφόρος, «ἔλεξ' καὶ οἰκτεῖρει ἀφειδῶς» (Πα-
ροιμ. κα' 26). Ὅπου βρεθῆι, μὲ τὰ γεμάτα ἀπὸ οὐρά-
νια σοφία λόγια του, εὐεργετῆι αὐτοὺς πού τὸν κάνουν
συντροφιά. Στὸ σπῆτι πού μπαίνει, εἶναι φῶς. Ποιός, ἀ-
γγὸς στὴν προαίρεση καὶ «πεινῶν καὶ διψῶν» (πρβλ.
Ματθ. ε' 6) τὴ σωτηρία, δὲν θέλει τέτοιο φιλοξενούμε-
νο; Δὲν τοῦ ἀνοίγει ἀγκάλας; Δὲν θεωρεῖ τὸν ἑαυτὸ του
ἀνεκτίμητα εὐνοημένο μ' αὐτὸν τὸν ἐπισκέπτη;

Ποθώντας τὸ Θεό, τὸν ἀπολαμβάνουμε στὸ πρόσωπο
τοῦ διπλανοῦ μας. Ὅταν τὸ κτίσμα ἔχει καθαρὴ ἐπιφά-
νεια ψυχῆς, ἀντανακλᾷ τὸν ποιητὴ του. Περιβάλλεται
ἀπὸ ἁγίους; Περιβάλλεται ἀπὸ τὴ θεία χάρη. Κάθε στι-
γμὴ πού περνᾷ μέσα σ' αὐτὸν τὸν ἐναγκαλισμὸ, εἶναι
πολύτιμη. Ἐπόμενοιο νὰ τὴν ὑπολογίσει, νὰ μετρᾷ γιὰ
σένα. Ἀναφωνεῖς καὶ σὺ μὲ τὸν Ψαλμωδὸ: «Ἰδοὺ τί
καλὸν ἢ τί τερπνόν, ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφούς ἐπὶ
τὸ αὐτό;» (Ψαλμ. ρλδ' 1). Αὐτὴ ἡ συνοίκηση, παντο-
νιῆ ἢ πρὸς ὥρας ἔστω, εἶναι τόσο καρπερὴ.

«Ὁν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν
ὕδατων, οὕτως ἐπιποθεῖ ἡ ψυχὴ μου πρὸς σε, ὁ Θεός.»

Ἐδίφησεν ἡ ψυχὴ μου πρὸς τὸν Θεὸν τὸν ζῶντα· πότε
ἤξω καὶ ὀφθήσομαι τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ;» (Ψαλμ. μα'
2-3). Εἴμαστε πλασμένοι ἀπὸ τὸν ἴδιο ἔτσι. Νὰ ἔχουμε,
πάνω ἀπ' ἕλα, τὴ δίψα τῆς ἀγάπης του. Αὐτὴ εἶναι τὸ
ποθεινότερο, γλυκύτερο δῶρο. Αὐτὴ καὶ ἡ ἀνταποκρίσι-
μάς στὴν ἄρρητη ὁμορφιά της.

Πότε θὰ φθάσουμε στὴν πλήρη κατοχὴ της; Ὅταν
φύγουμε ἀπὸ ἐδῶ κάτω. Ὅταν βρεθοῦμε στὸν οὐρανό.
Στὸ μεταξύ ὅμως, δὲν τὴ στερούμαστε. Ἐχομε τὴν πρό-
γευσή της συγχρωτιζόμενοι τοὺς ἀδελφούς μας. Εἶναι
θεῖες «εἰκόνας». Ἐκπροσωποῦν τὸν Ἀγαπημένο. Τὸν ἀ-
κτινοβολοῦν. «Ἀγαπῶντες ἀλλήλους» (Ἰω. ιγ' 34),
ὄντας ἐνωμένοι μαζί του καὶ μεταξύ μας, σὰν μέλη του,
σὰν Ἐκκλησία, τὸν ἀπολαμβάνουμε ἀπὸ ἐδῶ κάτω.

Ἄς λέει ὁ ἄπιστος φιλόσοφος: «Ἡ κόλασή μας εἶ-
ναι οἱ ἄλλοι». Τί ἄλλο ἰσχύει στίς ἀνθρώπινες σχέσεις,
ὅταν δὲν τίς διέπει τὸ Ἅγιο Πνεῦμα; Ὅταν τίς ἐμπνέει
καὶ τίς οἰακίζει ὁ Ἄντιδικος; Στὴν Ἐκκλησία, αὐτὲς οἱ
σχέσεις εἶναι παραδείσιο βίωμα. Κοινωνία μὲ τὸ Θεο.

Γύρω ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀλήθεια, πλέκουν αἰώνιο τρα-
γοῦδι· ἡ γραπτὴ θεία ἀποκάλυψη καὶ ἡ ἐμπειρία μας.
Στὴ Βίβλο, ὅ,τι διαβάσεις, εἶναι παλιό. Κάθε φορὰ ὅμως
πού τὸ κοιτᾷς καὶ τὸ ἀναπνέεις, λὲς καὶ ἔχεις νὰ κάνεις
μὲ φρεσκοκομμένο τριαντάφυλλο. Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ μὲ
τὸ χριστιανικὸ βίωμα τοῦ καθενὸς μας. Εἶναι πάντα προ-
σωπικὸ καὶ σὰν πρωτοφανέρωτο. Καὶ τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλ-
λο ὅμως σοῦ προσφέρονται. Πιὸ ἄμεσα, ἀπὸ ἀνθρώπους.
Πίσω τους, ἀπὸ τὸ Θεό.

Γλυκὰ τίς ἀποδέχεσαι. Εἶναι χαρὲς ἀμύθητης ἀξίας,
πού ἀνταποκρίνονται στὴν πιὸ βαθιὰ ἔφεση. Εἶναι φιλο-
ξενία, πού σμίγει τὸ ἐγὼ μὲ τὸ σὺ, τὸ σὺ τὸ ἀνθρώπινο
καὶ τὸ Σὺ τὸ θεϊκό.

Ὁ Μανωὲ, καλώντας τὸν Ἄγγελο σὲ τραπέζι, ἤθε-
λε ν' ἀπολαύσει τὴ συντροφιά του ὅσο ἔπαιρνε περισσό-
τερες στιγμές. Ὅχι ἀπλῶς γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ πού
τοῦ ἔφερε τόσο σπουδαῖο γέο, ἀλλὰ κυρίως γιὰ νὰ τὸν
θωρεῖ καὶ νὰ τὸν ἀκούει. Ἔτσι, θὰ ἐνωθε χορτασμένος
ψυχικά. Τὸ κασικάνι πού θὰ τοῦ μαγειρεύαν, ἦταν ἓνα
τιποτένιο τμήμα μπροστὰ στὴ χαρὰ πού ἐκεῖνος θὰ τοὺς
δώριζε.

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 139 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 11 τεύχους

(Συνεχίζεται.)

ΕΝΑ ΣΥΜΒΟΛΙΚΟ ΘΑΥΜΑ

Ἀπὸ τὸν ἐπίγειο βίον τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ

Ὁ Ἰησοῦς δὲν ἀπέφευγε νὰ τιμᾷ μὲ τὴν παρουσία του ἓνα γάμο, ὅταν τὸν προσκαλοῦσαν.

Γιὰ τὸν ἄνθρωπο τοῦ λαοῦ, ποῦ σπάνια ἔχει πολυτέλειες καὶ ξοδέματα, ποῦ ποτὲ δὲν βαραίνει τὸ στομάχι του ὑπερβολικά, ἢ ἡμέρα τοῦ γάμου εἶναι ἢ πιὸ ἀξιωμαμιόνητη τῆς ζωῆς του. Μιὰ ἐορτάσιμη ἀνάπαυλα ἀναφυχῆς καὶ ἀπλοχεριάς μέσα στὴ μονότονη καὶ σκοτεινὴ μετριότητα τῶν ἡμερῶν του.

Οἱ πλούσιοι, ποῦ μποροῦν νὰ γιορτάσουν κάθε μέρα, ὅσοι καταβροχθίζουν σὲ μιὰ μέρα αὐτὸ ποῦ ὁ φτωχὸς τοῦ παλίου καιροῦ τὸ χρησιμοποιοῦσε γιὰ μιὰ ἐβδομάδα, δὲν αἰσθάνονται πιὰ τὴν εὐλογημένη χαρὰ τῆς ἡμέρας αὐτῆς. Ἄλλ' ὁ φτωχὸς τοῦ παλίου καιροῦ, ὁ ἐργάτης, ὁ δουλευτῆς τῶν κάμπων, ὁ ἀνατολίτης ποῦ πέρναγε ὅλο του τὸ χρόνο μὲ κριθῖνο ψωμί, μὲ ξερὰ σῦκα, μὲ λίγα σκληρὰ αὐγά, μὲ λίγο ψάρι καὶ μόνο στὶς πιὸ ἐπίσημες μέρες ἔσφαζε τὸ γίδι ἢ τ' ἀρνί, ὁ ἄνθρωπος ὁ συνηθισμένος νὰ κοπιᾷ, νὰ τὰ φέρνῃ γύρα, νὰ στερεῖται τόσα καὶ τόσα καὶ ν' ἀρκεῖται σ' ἀναγκαῖα, θεωροῦσε τὸν γάμο σὰν τὴν πιὸ ἀληθινή, τὴν πιὸ ὁμορφὴ γιορτὴ ὅλης του τῆς ζωῆς.

Οἱ ἄλλες, οἱ ἐθνικὲς καὶ θρησκευτικὲς γιορτές, ἦσαν γιὰ ὅλους καὶ ἐπεφταν ἴσα σὲ ὅλους, οἱ ἴδιες κάθε χρόνο, ἐνῶ ὁ γάμος ἦταν μιὰ γιορτὴ δική του, ἀποκλειστικὰ δική του καὶ δὲν ἔκοβε παρὰ μιὰ μόνο φορὰ τὸ ρεῦμα τῆς ζωῆς του.

Καί, λοιπόν, γιὰ νὰ γίνῃ ἡ ἡμέρα αὐτὴ ἀξέχαστη, στολίδια καὶ μεγαλεῖα κάθε λογῆς συνάζονταν γύρω ἀπὸ τοὺς νεονύμφους. Ἄνθρωποι μὲ δαδιά, μουσικοὶ καὶ χορευτάδες πήγαιναν μπροστὰ ἀπὸ τὸν γαμπρὸ τῆς νύχτα. Στὸ σπίτι τῆς νύφης, ὅλα ἀφθονοῦσαν διὰφορα κρέατα μὲ νοικοκυροσύνη σερβιρισμένα, ἀσκιὰ κρασιοῦ στὸν τοίχο, βάζα μ' ἀρώματα γιὰ τοὺς φίλους. Φῶς, μουσική, μυρουδιές, πιστὸ, χορὸς· τίποτε δὲν ἔλειπε ποῦ νὰ εὐχαριστῆ. Ὅλες οἱ πολυτέλειες ποῦ εἶναι τὸ καθημερινὸ πρόνομο τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν πλουσίων, θριάμβευαν αὐτὴ τὴν ἡμέρα, τὴ μοναδική, στὸ σπίτι τοῦ φτωχοῦ.

Ὁ Ἰησοῦς ἀγαποῦσε αὐτὴ τὴν ἀθώα χαρὰ. Ἡ ζωντανὴ χαρὰ τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων, γιὰ τόσο λίγες ὥρες τραδηγμένων ἀπὸ τὴν ταπεινότητά τους, τὸν συγκινοῦσε. Στους γάμους, δὲν ἔδλεπε μόνο μιὰ γιορτὴ. Ἡ σύζευξις εἶναι ἡ ὑπερτάτη ἀπόπειρα τοῦ ἀνθρώπου νὰ νικήσῃ τὸ χρόνο καὶ τὴ φθορὰ μὲ τὴν ἀγάπη, μὲ τὴ συμφωνία δύο νεοτήτων. Εἶναι ἡ δεδαίωσις μιᾶς διπλῆς πίστεως στὴ ζωὴ, ἡ δεδαίωσις ὅτι πρέπει νὰ συνεχισθῇ ἡ ζωὴ καὶ ν' ἀγαπηθῇ. Ὁ ἄνθρωπος ποῦ παντρεύεται, εἶναι μιὰ ἐγγύησι στὰ χέρια τῆς κοινωνίας. Κάνοντας τὸν ἑαυτὸ του ἀρχηγὸ μιᾶς νέας κοινωνίας καὶ πατέρα ἐνὸς γένους, τὸν κάνει πιὸ ἐλεύθερο καὶ πιὸ δούλο μαζί.

Ὁ γάμος εἶναι ὑπόσχεσις εὐτυχίας καὶ ἐπιβολὴ μαρτυρίου. Τὸ ἥρωϊκὸ καὶ ἄγιο μεγαλεῖο τοῦ γάμου εἶναι ἡ τολμηρὴ ἐλπίδα τῆς εὐτυχίας ποῦ διασχίζει τὸ τραγικὸ σκότος τοῦ μέλλοντος...

Γιὰ τὸν Ἰησοῦ, ὁ γάμος ἔχει βαθύτερη σημασία ἀκό-

μα· εἶναι ἡ ἀρχὴ μιᾶς ἀθανασίας: «Ὅς ὁ Θεὸς συνέζη-
ξεν,, ἄνθρωπος μὴ χωρίζετω». Ὅταν οἱ καρδιές καὶ τὰ σώματα εἶναι ἐνωμένα, οὔτε σπαθὶ οὔτε νόμος τὰ χωρίζει. Στὴν εὐμετάβολη, τὴν ἐφήμερη, τὴν ἀδύναμη αὐτὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, ἓνα πράγμα ἐξασφαλίζει διάρκειαν ποῦ ξεπερνᾷ καὶ τὰ ὅρια τοῦ θανάτου: ὁ Γάμος. Στὴν εὐθραστη ἀλυσίδα τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς, αὐτὸς εἶναι τὸ αἰῶ-
νιο δαχτυλίδι.

Συχνά, στὰ λόγια τοῦ Ἰησοῦ, ἔρχεται ἡ ἐνθούμησι γάμων καὶ συμποσίων. Μέσα στὶς ὠραιότερές του παραβολές, ὀρίσκουμε τὸ Βασιλεῖα, ποῦ προσκαλεῖ στοὺς γάμους τοῦ παιδιοῦ του. Τὶς παρθένες, ποῦ περιμένουν τὴ νύχτα τὸ γαμπρὸ. Τὸν ἄρχοντα, ποῦ προσφέρει ἓνα δεῖπνο. Τὸν ἴδιο τοῦ τὸν ἑαυτὸ τὸν παραμοιάζει μὲ Νυμφίον ποῦ τὸν χαίρονται οἱ φίλοι του, ὅταν ἀποκρίνεται σ' αὐτοὺς ποῦ σκανδαλίζονται γιὰτὶ οἱ μαθηταὶ του δὲν νῆστευαν.

Δὲν κατεδίκαζε τὸ κρασί. Κι ὅταν θὰ δίγη στοὺς Δώδεκα αὐτὸν τὸν οἶνον ποῦ θάβηαι τὸ αἷμα του, θὰ κάμῃ λόγο γιὰ τὸν οἶνον τῆς Βασιλείας του.

Δὲν εἶναι, λοιπόν, ἄξιο ἀπορίας ποῦ δέχθηκε νὰ πάῃ στοὺς γάμους τῆς Κανά. Τὸ θαῦμα ποῦ ἔκαμε ἐκεῖ, ὅλο τὸ ζέροντο. Μετέβαλε τὸ νερὸ τῶν ἑξ ὕδριων σὲ κρασί καὶ σὲ κρασί καλύτερο ἀπ' αὐτὸ ποῦ ἐπιναν μέχρι ἐκείνη τὴν ὥρα.

Γιὰ ἐκεῖνον ποῦ δὲν σταματᾷ στὸ γράμμα τῆς διηγήσεως, τὸ Νερὸ ποῦ ἔγινε Κρασί εἶναι μιὰ εἰκόνα τῆς νέας περιόδου ποῦ ἀρχίζει μὲ τὸ Εὐαγγέλιο. Πρὶν ἀπὸ τὸ Εὐαγγέλιο, ἀρκοῦσε τὸ νερὸ στοὺς διψασμένους. Ὁ κόσμος, ἐγκαταλειμμένος, ὑπέφερε. Ἀλλὰ ἰδοὺ τὸ εὐχάριστο νέο: ἡ βασιλεία τοῦ Χριστοῦ ἦλθε. Ἐγκαταλείπεται ἡ λύπη γιὰ τὴν χαρὰ. Ἀπὸ τὴν χηρεία τοῦ Παλαιοῦ Νόμου, πάμε στοὺς γάμους τοῦ Νέου Νόμου. Ὁ Νυμφίος ἦλθε. Δὲν εἶναι πιὰ καιρὸς τῆς θαρρυθμίας, ἀλλὰ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ. Ἐπαψε ἡ νηστεία καὶ ἔφτασε τὸ συμπόσιο. Ὅχι πλέον Νερὸ, ἀλλὰ Κρασί.

Ἄς θυμηθοῦμε τὰ λόγια τοῦ ἀρχιερατικλοῦ: «Πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον τίθησι καὶ ὅταν μεθυσθῶσι, τότε τὸν ἐλάσσω σὺ τετῆρηκας τὸν καλὸν οἶνον ἕως ἄρτι».

Αὐτὴ ἦταν ἡ ἀρχαία συνήθεια τῶν παλαιῶν Ἰουδαίων καὶ Εἰδωλολατρῶν. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς ζητᾷ καὶ τὴν ἀνατροπὴ τῶν ἀμφιτρονικῶν παραδόσεων. Οἱ ἀρχαῖοι ἔδιναν πρῶτα τὸ καλὸ, ὕστερα τὸ κακὸ αὐτὸς, ὕστερα ἀπὸ τὸ καλὸ, θὰ δώσῃ τὸ καλύτερο. Τὸ ξυνηθισμένο κρασί, τὸ ἀδύνατο κρασί ποῦ χρησιμοποιοῦν στὸ τέλος τοῦ συμπόσιου, εἶναι τὸ κρασί τοῦ ἀρχαίου Νόμου, ποῦ δὲν εἶναι νὰ τὸ πιῇ κανεὶς. Ἄλλ' ὁ οἶνος ποῦ φέρνει ὁ Ἰησοῦς, πιὸ ἐκλεκτὸς καὶ πιὸ δυνατὸς, χαρὰ τῆς καρδιάς καὶ θερμότης τοῦ αἵματος, εἶναι ὁ οἶνος τῆς νέας Βασιλείας, τὸ κρασί ποῦ προορίζεται γιὰ τοὺς γάμους τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, τὸ κρασί ποῦ προσκαλεῖ τὴ θεία ἐκείνη μέθη, ἡ ὁποία θὰ ὀνομασθῇ ἀργότερα «μωρία τοῦ σταυροῦ».

ΤΣ. Π.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Κώστα Σαρδελή ΤΟ ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ

Ο γνωστός έδοτικός οίκος «Φιλιστιότι» έχει στο ένεργητικό του μια πλούσια σειρά από βιβλία ελληνικότητας, εθνικής πεζογραφίας και παραδοσιακού ύφους.

Τώρα, με το 'Ανθολόγιο της Λευτερίας του Κώστα Σαρδελή έχεις μπροστά σου όλο το '21, όλη την επανάσταση στις σελίδες ενός βιβλίου. Και έχεις την επανάσταση όπως την έζησαν οι ίδιοι οι δημοσουργοί της, γραμμένη από τους καπεταναίους. Δεν γράφουν την ιστορία της, προβάλλουν την ψυχή της. Αυτή εκφράζουν. Είναι ο Λόγος και η Λογοτεχνία της με το δικό τους κοντύλι. Είναι η πεζογραφία της επανάστασης, η εθνική μας πεζογραφία στις πηγές της, βγαλμένη από την πύδ δυναμική, την πύδ αυθεντική και γνήσια φλέβα του Γένους.

Για πρώτη φορά μιλάει η ίδια η

άνωνυμον, καλαμαράδων και μαρουτοκαπνισμένων καπεταναίων, αλλά και κοινών πολιτών, που έζησαν, από τη σκοπιά τους, το μεγαλείο, αλλά και τις αδυναμίες της επανάστασης και τα 'δωσαν με το δικό τους εκφραστικό τρόπο, τη δική τους γλώσσα. Δεν πρόκειται για ιστορική άνθολογία, αλλά για άνθολογία του Λόγου και της Λογοτεχνίας της επανάστασης των ίδιων των δημιουργών της.

Με το 'Ανθολόγιο της Λευτερίας του Κώστα Σαρδελή ξαναζεις μια - μια τις όριακές κείνες στιγμές του Γένους, που με τους άριστους του ήθους, της πίστης, της πατρίδας και της 'Ορθοδοξίας, μεγαλοουγούσε στη θυσία και στην έλευθερία. "Ανοιγε το δρόμο για τη σωστή δόμηση και το περιεχόμενο του Νεοελληνισμού. Και διαβάζοντας τα κείμενα αυτά, αναβαπτίζεσαι άκριβώς στον άληθινό λόγο και στην πράξη, στο δράμα του Νεοελληνισμού.

Φς

από τον άνθρωπο και για τον άνθρωπο. Και πάντοτε, στις διηγήσεις του Μποσινάκη το πρόσωπο στις καλές ή και στις κακές του ώρες μένει το κυρίαρχο, αναλλοίωτο και ξεχωριστό γεγονός. Πράγμα που το άγνωστο ή και έσκεμμένα το παραγνωρίζουν πολλοί από τους συγγραφείς μας.

Φς

Δημήτρη Σωτ. Φερούση

ΣΧΕΔΙΑ ΜΕ ΤΟ ΜΟΛΥΒΙ

(Πρόσωπα και κείμενα
από την 'Επικαιρότητα)
'Αθήνα 1984

Κάθε νέο βιβλίο του Δ. Φ. και μια όμορφη έκπληξη. Για την έκλογή του θέματος και το δραστικό γράψιμο.

Τα κείμενα του παρόντος έργου είναι ένα αντίθετο από δημοσιεύματα στον «'Εφημέριο». 'Αφορούν μορφές της σύγχρονης 'Ευαγγελίας μας και του αβρύτερου περιβάλλοντός της ('Ελύτης). 'Αναφέρονται και σε γεγονότα ή καταστάσεις. Τέλος άλλα μιλάει για πνευματικά προβλήματα (όπως τά: «Ο θάνατος και το πένθος στην 'Ορθοδοξία» ή «Η εικονογραφία των Νεομαρτύρων»).

Παντού, αδιάφορο προς το χώρο όπου άσκει το λόγο, ό σ. μάς προσφέρει στοχασμούς και κατάνυξη σαν φρεσκοκομμένα τριαντάφυλλα. Είναι σπγαίος, ευγενικός, με μια λέξη ποιητής.

Χάρηκα κι αυτό το πόνημά του, όπως τόσα και τόσα άλλα.

Σ' ένα μόνο σημείο δεν συμφωνώ με το σ. Στην άποψη του ότι, όπως το υπαινίσσεται και ό τίτλος: «Σχέδια με το μολύβι», πρόκειται για μια προσφορά καθαρά δημοσιογραφική, περιορισμένη μέσα στην έννοια του εύθραυστου, του επίκαιρου. Είναι τόσο καλογραμμένες οι σελίδες αυτές, ώστε έχεις τη βεβαιότητα για μια νίκη πάνω στο χρόνο. Σε κάθε γενεά, νομίζω, θα βρισκονται κοινά που με πολύ ενδιαφέρον θα τις διαβάσει. "Οχι μόνο από περιέργεια για τα καθέκαστα μιας εποχής, αλλά και σαν αισθητικό έντρούφημα.

ΒΑΣ. ΜΟΥΣΤΑΚΗΣ

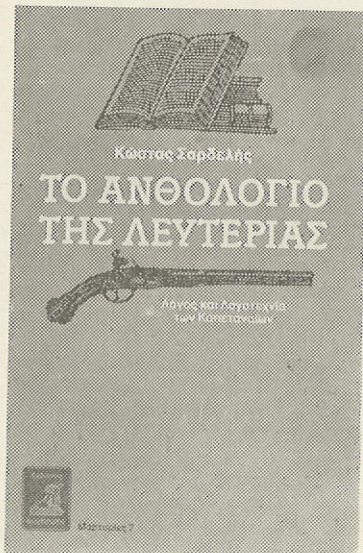
Δημήτρη Χρ. Μποσινάκη Ο ΜΟΝΟΔΡΟΜΟΣ

Ο ποιητής και διηγηματογράφος Δημήτρη Μποσινάκης, σταθερά και βέβαια, τα τελευταία δέκα χρόνια, μάς δείχνει με τα γραπτά του τη σύγυρη ανέλιξη του στη σκέψη, στην εύρηματικότητα και στον έντεχνο λόγο.

Υστερα από «Το τελευταίο ταγάρο» ό Μποσινάκης αναδειχεται συγγραφέας από τους σημαντικούς που έχουμε στο χώρο, ιδιαίτερα, της διηγηματογραφίας.

Ο μύθος του, ό στόχος του και ξεχωριστά ή άδηφάγα παρατηρητικότητα του, τον καθιστούν άφηγητή από κείνους -τους λίγους που έχουμε- που γνωρίζουν να σημαδεύουν την ουσιαστική λεπτομέρεια, όριακή θα την έλεγα κάποτε και να την δικαιώνουν ιστορικά, για τον ανθρώπινο βίο. Και μήπως έτσι δεν είναι συχνά;

Στην εποχή μας που όσο ποτέ άλλοτε, νοθεύεται και εύτελλεται ό άνθρωπινος λόγος, το ήθος, η αυθεντικότητα και άξία του προσώπου, ό σ. ξέρει πολύ καλά να αναδείχνει την πραγματικότητα της ζωής μέσα

επανάσταση, οι ίδιοι οι άρματομένοι, χωρίς τα δικά μας παράσιτα, που στραγγαλίζουν το Λόγο τους, που πνίγουν τη φωνή τους.

Είναι μια πρώτη έπιλογή κειμένων γνωστών και άγνωστων, διάσημων και άσημων, έπόνυμων και

Ειδήσεις που ενδιαφέρουν τους Έφημερίους

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ Ι.Σ.Κ.Ε. ΣΤΟΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ

Πρὸς τὸν πρωθυπουργὸ κ. Ἀνδρέα Παπανδρέου τὸ Διοικ. Συμβούλιο τοῦ Ἱεροῦ Συνδέσμου Κληρικῶν Ἑλλάδος (Ι.Σ.Κ.Ε.) ἀπέστειλε ἀνοικτὴ ἐπιστολὴ (ἀρ. πρωτ. 29/1.6.84), μὲ τὴν ὁποία διαμαρτύρεται ἐντονότατα, «διότι τελευταίως, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας δέχεται πολλὰς καὶ συντονισμένας ἐπιθέσεις: Συγκεκριμένως:

α) Οἱ Χίλιαστὰ ἢ Μάρτυρες τοῦ Ἰερωθᾶ δροῦν μὲ προκλητικὴν θρασύτητα εἰς βάρος τοῦ Χριστοπανύμου πληρώματος καὶ, συνεπῶς, εἰς βάρος τοῦ Ἔθνους, ὅπως ἄλλωστε καὶ σημαντικὴ μερὶς τοῦ Ἀθηναϊκοῦ Τύπου ἐσχάτως ἐπεσήμανεν. Καὶ οὐκ γνωρίζομεν πῶς εἶναι δυνατόν νὰ κατοχυρωθῇ ἡ Ἐθνικὴ Ἀνεξαρτησία, ὅταν ποικίλοι ξένοι παράγοντες ὑποσκάπτουν τὸ Ἔθνος καὶ δὴ ἐν ἐκ τῶν σημαντικωτέρων θεμελίων του, τὴν Ὁρθοδοξίαν.

β) Παρεμποδίζεται ἡ ἀνέγερσις Ἱερῶν Ναῶν (π.χ. Ἅγιος Γεώργιος Παπιάου, Ἅγιος Παντελεήμων Περιστερίου κ.λπ.).

γ) Καταλαμβάνονται, ἐτσιθελικῶς, ὑπὸ ὀργανωμένων ὁμάδων Πνευματικὰ Κέντρα τῆς Ἐκκλησίας (π.χ. Πνευματικὸν Κέντρον Ἁγίου Στυλίου Γκῶης).

δ) Τῇ ὑποκινήσει διαφόρων δῆθεν κοπτομένων ὑπὲρ τῆς δημιουργίας χώρων ἀναμνηστικῆς, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ σημεῖον νὰ ζητῆται ἡ παρεμπόδισις ἀνεγέρσεως τοῦ, ἀπολύτως ἀπαραιτήτου, Συνοδικοῦ Μεγάρου τῆς Ἐκκλησίας, ὅταν εἶναι παγκοινῶς γνωστὸν, ὅτι ἐκ τῶν 11 στρεμμάτων τοῦ οἰκοπέδου, τὰ 8 θὰ παραμείνουν χώρος πρασίνου. Καὶ ἀσφαλῶς θὰ διερωτᾶται ὁ εὐσεβὴς Ἑλληνικὸς Λαός: Ποῦ ἦσαν οἱ κύριοι αὐτοὶ ὅταν ἐκτίζοντο εἰς κεντρικωτάτους χώρους, τοὺς ὁποίους διέθεσεν ἡ Ἐκκλησία ὑπὲρ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, μεγαθήρια ἐκ τσιμέντου;

Κύριε Πρωθυπουργέ,

Πάντα τὰ ἀνωτέρω ἔχομεν τὴν στερορὰν πεποιθῆσθαι ὅτι γίνονται ἐν ἀγνοίᾳ σας, διότι αἱ ἰδιαιτάς

Τοῦ κ. Εὐαγγέλου Π. Λέκκου

καταβολαὶ εἶναι ἱερατικά, ὅπως, ἄλλωστε, σεῖς ὁ ἴδιος μᾶς ἔχετε διαβεβαιώσει.

Κατόπιν τούτου καὶ πρὸς διατήρησιν τῶν καλῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, τὰς ὁποίας σεῖς πάλιν διεκηρύξατε καὶ ἡμεῖς θέλομεν, ζητοῦμεν καὶ ἡμεῖς, οἵτινες ζῶμεν πολὺ κοντὰ εἰς τὸν Λαὸν καὶ γνωρίζομεν τί ἐπιθυμεῖ, ζητοῦμεν νὰ πράξητε ὅ,τι πρέπει, προκειμένου νὰ σταματήσουν αἱ, ἀσφαλῶς, ὑποπτοὶ ἐνέργειαι εἰς βάρος τῆς Ἐκκλησίας. Ἄλλως, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι, κατὰ τὸ ἀγιογραφικὸν «προσέχετε σὺν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους...» (Πράξ. Κ', 28), νὰ πράξομεν ὅ,τι ἡ ἱερατικὴ ἡμῶν συνείδησις ἐπιβάλλει, πρὸς εὐρυτάτην ἐνημέρωσιν τοῦ εὐσεβοῦς Λαοῦ μας.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ πιστεύομεν ὅτι, μόλις τὰ καθήκοντά σας τὸ ἐπιτρέψουν, μία συνάντησις μαζί σας, θὰ ἦτο λίαν ἐποικοδομητικὴ καὶ ἀφέλιμος.

Τὴν ἐπιστολὴν ὑπογράφουν ὁ πρόεδρος π. Νικ. Αὐγουρινόπουλος, ὁ ἀντιπρόεδρος π. Σπ. Κορῶνης, ὁ γεν. γραμματεὺς π. Δημ. Πλατῆς, τὰ μέλη π. Ἀθ. Ρούαλης, π. Γ. Χατζηδογιαννάκης, π. Χαρ. Καζής, π. Παντ. Μαρκαντωνάκης, π. Δημ. Κλουτσος καὶ π. Ἀπ. Μιχαήλ.

ΤΑ ΕΞΟΔΑ ΚΗΔΕΙΑΣ ΑΠΟΒΙΩΣΑΝΤΟΣ ΙΕΡΕΩΣ

Μὲ τὸ ὑπ' ἀρ. Η)1065)1984 ἔγγραφο τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἱεροσπουδῶν κοινοποιήθηκε Πράξις (ἀρ. 285/82) τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συμβουλίου ἡ ὁποία ἐκρίνε ὅτι ἐντεταλομένη πληρωμὴ 40.000 δρχ. γιὰ ἔξοδα κηδείας ἀποβιώσαντος ἱερέως δὲν εἶναι νόμιμη, «διότι κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἀρθροῦ 7 παρ. 2 τοῦ Ν. 1041)1980 τὰ ἔξοδα ταῦτα ὀρίζονται διὰ τὸν ἐφημέριον εἰς τὰς ἀποδοχὰς τριῶν μηνῶν μὴ δυναμένων νὰ υπερβῶσιν ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ ποσὸν τῶν 30.000 δρχ. εἰ μὴ μόνον κατόπιν κοινῆς Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως προδλεποῦσης τὴν αὔξησιν τοῦ χρηματικοῦ τούτου ποσοῦ, ἡ ὁποία δὲν ἐξεδόθη μέχρι σήμερον. Ἡ κατ' ἐξουσιοδότησιν τοῦ ἀρθροῦ 116 τοῦ Π. Δ)τος 611)1977 ἐκδοθεῖσα ὑπ' ἀρ.

853)8-8)1)1981 (ΦΕΚ 47Β') κοινῆ Ὑπουργικῆς ἀπόφασις, διὰ τῆς ὁποίας πρῆξθη ἀπὸ 30.000 εἰς 40.000 τὸ ἀνώτατον ποσὸν ἐξόδων κηδείας τῶν ἀποθνησκόντων δημοσίων ὑπαλλήλων, τῶν μελῶν οἰκογενείας αὐτῶν κ.λπ., δὲν δύναται νὰ ἔχη ἐφαρμογὴν προκειμένου περὶ ἐφημερίων καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν».

★

ΝΕΟΙ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ ΤΟΥ ΤΑΚΕ

— Δημακόπουλος Παῦλος, ἱερέως, Γ)6, ἔτη ὑπηρεσίας 35, σύνταξη 29.406, οἰκογ. ἐπίδ. 1.816, ἐφάπαξ 517.797.

— Φραντζεσκιάκης Στυλ., ἱερέως, Β)4, ἔτη ὑπηρεσίας 35, σύνταξη 34.991, ἐφάπαξ 580.613.

— Παπαθανασίου Ἀρ., ἱερέως, Β)8, ἔτη ὑπηρεσίας 32, σύνταξη 21.270, οἰκογ. ἐπίδ. 1.816, ἐπιτροφὴ ἀσφαλίστρων 51.184.

— Καραγιάννης Γεώργ. ἱερέως, Γ)6, ἔτη ὑπηρεσίας 35, σύνταξη 29.406, οἰκογ. ἐπίδ. 1.816, ἐφάπαξ 535.694.

— Σχουνᾶς Στ., ἱερέως, Β)4, ἔτη ὑπηρεσίας 35, σύνταξη 34.991, οἰκογ. ἐπίδ. 1.816, ἐφάπαξ 581.076.

— Μαντζήλας Δημ., ἱερέως, Γ)6, ἔτη ὑπηρεσίας 35, σύνταξη 29.406, οἰκογ. ἐπίδ. 1.816, ἐφάπαξ 511.831.

— Κασίμος Στ., ἱερέως, Γ)6, ἔτη ὑπηρεσίας 35, σύνταξη 29.406, οἰκογ. ἐπίδ. 1.816, ἐφάπαξ 523.376.

— Τρικοίλης Νικ., ἱερέως, Β)4, ἔτη ὑπηρεσίας 33, σύνταξη 26.419, οἰκογ. ἐπίδ. 1.816, ἐφάπαξ 533.607.

— Λύκου Χρυσάφη, πρεσβυτέρα, Γ)6, ἔτη ὑπηρεσίας 35, σύνταξη 14.703, ἐφάπαξ 532.220.

— Παπαδόπουλος Ἄν., ἱερέως, Δ)7, ἔτη ὑπηρεσίας 34, σύνταξη 26.012, οἰκογ. ἐπίδ. 1.816, ἐφάπαξ 458.013.

— Καπετάνος Κων., ἱερέως, Γ)6, ἔτη ὑπηρεσίας 27, σύνταξη 16.667, οἰκογ. ἐπίδ. 1.816, ἐφάπαξ 428.085.

— Ζάχος Δημ., ἱερέως, Γ)6, ἔτη ὑπηρεσίας 35, σύνταξη 29.406, ἐφάπαξ 529.120.

(Στὶς παραπάνω συντάξεις δόθηκε ἀπὸ 1.1.84 αὔξησις 100/ο).